Ч. 270 (14.813). Львів, середа 8. грудня 1937. Oprata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 2?3-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Український Народе!

Велике Свято в Тебе. Ясна хвилина на тернистому шляху Твого життя — хвилина, що гордістю серце Твоє сповняє, віру в могутні Твої сили будить, сили кріпить і єднає, Твої надії соняшним промінням сповиває.

Цеж Свято перемоги великого Духа — цеж 70-ліття життя і праці Твого найстаршого Товариства „Просвіта".

Цеж великий всенародній ювилей культурної праці — ювилей довгої та важкої боротьби з безпросвітньою темрявою, що Твою національну і людську гідність убивала, шлях поступу і знання гранітними скелями перед Тобою загороджувала, Тебе — власника чорнозему, великих скарбів Твоєї прадідної землі — на наймита й жебрака зводила.

Цеж ювилей творчої праці для Тебе, Народе, і з Тобою.

Сімдесять літ тому горстка молодих ідейних людей закновує „Просвіту" — горстка, але мішна вірою у конечність і спасенність своєї праці, до глибин своєї душі пройнята високою ідеєю:

ЧЕРЕЗ „ПРОСВІТУ" ДО ВОСКРЕСЕННЯ!

І ця ідея несеться поза мури Львова в наші містечка й села, підбиває собі серця всіх верств народу, захоплює золотоверхий Київ, лине високо понад кордони, з грудкою батьківської землі на чужину мандрує — за гори-океани.

В Українському Народі находить пошану і зрозуміння, бо тільки освіта й відповідне виховання, що веде аж до найвищого, найяснішого його ідеалу.

А за сімдесять літ горстка просвітніх робітників розростається в тисячі. Перші слабі кроки перемінюються в могутній, зорганізований похід продуманої, доцільної праці на всіх ділянках народнього життя.

З „Просвіти" родяться наші економічно-господарські установи, рідне шкільництво, тіловиховні товариства — словом: увесь наш національний дорібок.

І „Просвіта", як Матір, у великій пошані серед своїх дітей і внуків, які свідомі того, що їхній розвиток і сила залежні й далі від тої великої виховної і культурно-освітньої праці, що її далі веде „Просвіта".

І Ти, Український Народе, гордий на своє Товариство, а Товариство горде на Тебе. Ти гордий і вдячний „Просвіті" за її велику 70-літню працю. Але цієї праці „Просвіта" ще не скінчила, перед нею роля — стократ більша і важніша.

І „ПРОСВІТІ" СПОЧИТИ НЕ ВІЛЬНО.

Її праця має стати ще глибша, ще ширша, ще міцніша, ще живіша. А з неї має вирости нове обновлене покоління — нова доля.

Та це залежить тільки від Тебе, Український Народе! Покажи у сімдесятьліття „Просвіти" силу Свого Духа, докажи, що Ти не тільки створив „Просвіту", але й любиш її і Вона Тобі потрібна.

Дай доказ Своєї високої культури, національної свідомости, розуміння Своїх потреб та обовязків.

Скажи могутнє слово, що „Просвіта" все на Тебе числити може, — що Вона зіниця Твого Ока, кров Твого Серця, душа Душі Твоєї.

Велично й гідно відсвяткуй це ВЕЛИКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО!

Нехай не буде в Тебе ніодної людини, що в Ювилейному Році не сталаб членом Товариства, що від серця не далаб ювилейного „Дару Просвіті", дару княжого, гідного Великого Народу і великих потреб Товариства. Хоч Ти ніколи не жалував нічого для „Просвіти", — так і тепер, у важкому для Тебе часі, Ти певно не пожалуєш нічого і даш змогу стануги „Просвіті" на тій висоті, на якій хочеш її бачити.

„Просвіта" — Твоя доля, Історія Твого життя, Твоє ясне Майбутнє, Твоє життя і ТИ ЖИВЕШ „ПРОСВІТОЮ", А ВОНА ЖИВЕ ТОБОЮ!

Нехайже-ж „Просвіті" з її Ювилеєм прибудуть моральні й матеріяльні сили — НА ДОБРО І ЩАСТЯ НАРОДУ!

ХВАЛА І ВДЯКА ВСЕВИШНЬОМУ! — СЛАВА „ПРОСВІТІ"!

У Львові, в перший ювилейний день „Просвіти", 8. грудня 1937 р.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ:

Д-р Іван Брик, голова, Микола Дужий, секретар.
Василь Мудрий, 1. заст. голови, Омелян Терлецький, 2. заст. голови.

ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО ВИДІЛУ:

Д-р Степан Витвицький, Василь Глібовицький, Юліян Дроздовський, о. Юліян Дзерович, Д-р Маркіян Дзерович, Богдан Кравців, Степан Кузик, Петро Мигович, Зиновій Пеленський, Михайло Таранько, Микола Творидло, Евгенія Терлецька.

ЗАСТУПНІКИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ВИДІЛУ:

Д-р Степан Булак, Михайло Вагула, о. д-р Іван Гриньох, Евгенія Макарушкова.

ПРЕЗИДІЯ ДІЛОВОГО ЮВИЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ:

Зиновій Пеленський, голова, Петро Петрик, секретар.
Інж. Микола Творидло, Д-р Любомир Макарушка, Степан Кузик, Д-р Леонтій Максимонько, Роман Голіян.

ЧЛЕНИ ДІЛОВОГО ЮВИЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ:

Василь Барвінський, Д-р Тит Бурачинський, Василь Глібовицький, Іван Грабар, Іван Грещак, Іларій Гриневецький, Д-р Іван Гижа, Д-р Мирон Коновалець, Д-р Павло Кривуцький, Семен Магаляс, Д-р Роман Маркаш, Михайло Осінчук, Іван Охримович, Інж. Олександер Пежанський, Орест Радловський, Михайло Таранько, Іван Тиктор, Інж. Михайло Хроновят, Лев Ясінчук.

Свято „Просвіти".

Сьогодні Товариство „Просвіта" у Львові вступає у 70-і роковини свого істнування і тимсамим започатковує ювилейний 1938.-ий рік, що його мають урочисто відсвяткувати всі українські громадяни і громадянки, незалежно від місця свого перебування. Тільки там, за Збручем, у країні нечуваного гнету і терору, український нарід відбуватиме ювилейне свято „Просвіти" назовні в німоті та тиші, але духом своїм, що „дише, де хоче", буде він разом з нами.

Кожний, хто хоч трохи ознайомлений з діяльністю Товариства „Просвіта" за минулі 69 років, безперечно признає, що **Товариство „Просвіта" досягло за той час значних успіхів майже на всіх ділянках своєї діяльности.** Справді, зроблено немало, особливо у видавничій та бібліотечній справі, але всеж перед Товариством „Просвіта" стоїть ще багато праці, щоб підняти народню масу до того рівня духової і матеріяльної культури, на якому стоять наші сусіди, менш численні від нас кількістю свого населення.

Не місце тут докладно зупинятися на тих завданнях, що їх ставить перед Товариством „Просвіта" сучасне життя, бо тою справою має займатися **Ювилейний Конгрес у Львові в червні 1938 р.** Я дозволю собі згадати тут лише про одне завдання, яке вже давно поставив на денний порядок передостанній голова Товариства „Просвіта" у Львові, бл. п. Михайло Галущинський та яке набирає, на мій погляд, особливо актуального значіння саме на сьогоднішній день. Я розумію тут — **створення при Товаристві „Просвіта" у Львові Освітнього Інституту,** що мав би на меті студіювати і розроблювати теорію культурно-освітньої праці та підготовляти кадри нових культурно-освітніх працівників, уповні озброєних теоретичним знанням і практичним досвідом у галузі позашкільної освіти.

Утворення Освітнього Інституту є на сьогодні не тільки справою невідкладною, але й самозрозумілою і тому не бачу рації, щоб школу для підготови культурно-освітніх діячів, що має свої спеціяльні завдання, звязувати зі „школою підготови організаторів і пропагандистів суспільної праці", як це радить І. Ю. у своїй статті „Нова ділянка праці", видрукованій у ч. 261. „Діла". А головне, ідея заснування Освітнього Інституту вже здобула загальне признання і тому нема чого відкладати реалізацію цієї ідеї.

Освітній Інститут з однорічним курсом навчання (в перших роках свого істнування) міг би, на мою думку, **повстати уже в ювилейному 1938.-ому році,** якщо справді кожний український громадянин і кожна українська громадянка свято виконає заклик Ювилейного Комітету з 22. квітня 1937 р., а саме, стане в ювилейному році членом Товариства „Просвіта" у Львові та зложить грошеву жертву в міру своїх матеріяльних засобів **на створення Фонду Національної Культури „Просвіти".**

Сповнім одностайно і сумлінно заклик Ювилейного Комітету, щоб уможливити Товариству „Просвіта" у Львові з більшим успіхом, ніж дотепер, здійснювати надалі свою працю для здобуття — через освіту і національну свідомість — кращого майбутнього всьому українському народові!

Ст. Сірополко.

Небувала плебісцитова афера!

„Дзеннік Уржендови" (ч. 11) Кураторії Л. Ш. О., який ще не вийшов з друку, полемізує через польську пресу з Рідною Школою у справі українського шкільного плебісциту.

Зайшла небувала досі плебісцитова афера. Польська преса у Львові з 5. грудня 1937. р. переповідає полеміку офіціоза Кураторії Л. Ш. О. („Дзеннік Уржендови" ч. 11) з інструкцією Головної Управи Р. Ш. у справі, як переводити шкільний плебісцит за українською мовою навчання. В одніи польськім часописі реферують ту дивну и досі непрактиковану в чисто урядових денниках полеміку коротше, у другім основніше, одначе жодний польський часопис не подає повного тексту тієї цікавої енунціяції Кураторії Л. Ш. О. Самогож дотичного числа „Дзенніка Уж." не маємо під рукою і взагалі не можна його дістати, бо управитель адміністрації та експедиції „Дзенніка Уж.", до якого звернулися ми за дотичним числом, заявив, **що те число не вийшло ще з друку (!!)**, а польську пресу поінформував хтось з редакції „Дзенніка Уж." безпосередньо. Та заки появиться з друку згадане число „Дзенніка Уж.", вважаємо необхідним спростувати і вияснити безосновні напасти і невірні твердження польської преси, щоб не ширилося баламуцтво.

Передусім не є згідне з правдою, щоб Головна Управа оголосила і пропаґувала т. зв. „wszechnarodowy plebiscyt ukraiński", зате правдою є, що Головна Управа Рідної Школи оголосила інструкцію п. н. **„Український шкільний плебісцит. Інструкція як переводити шкільний плебісцит."** Ця інструкція була видрукована в українській пресі і появилася окремою відбиткою. Крім того Головна Управа Р. Ш. оголосила в українській пресі і видала окремою відбиткою коротку інформацію про те, **„хто може підписувати шкільні декларації"**. І в одній і другій інструкції нема ані словом згадки про „всенародність" шкільного плебісциту.

Самозрозуміло, що шкільний плебісцит слід переводити згідно з законами і приписами, одначе незгідне з правдою є твердження, мовляв, по думці розпорядку Президента Р. П. з 29. листопада 1930. р. (Д. З. Р. П. ч. 82, поз. 644) українські батьки можуть вносити шкільні декларації за українською мовою навчання щойно по сімох роках від дати правосильности рішення про мову навчання в даній школі. Текст того розпорядку в оригіналі такий:

„Zmiana języka nauczania może nastąpić nie wcześniej, niż po 7 latach, licząc od daty uprawomocnienia się ostatniego orzeczenia, ustalającego język nauczania w danej szkole."

Отже розпорядок Президента РП. **нічого** не говорить про те, коли саме українські батьки можуть **вносити** шкільні декларації за українською мовою навчання, а тільки про речинець **самої зміни мови навчання**. Це велика і суттєва ріжниця. Згаданий розпорядок Президента РП. торкається по своїй суті компетентної шкільної влади, в цьому випадку шкільної Кураторії, як влади І. інстанції, що рішає про мову навчання в школах — а не батьків! **Взагалі ніякий закон ані розпорядок не заборонює українським батькам вносити шкільні декларації за українською мовою навчання перед семим роком.**

Це має особливше значіння у створеній ситуації, після того, як уступив куратор Ґадомський. Як відомо, попередній куратор Ґадомський, полагоджуючи в 1933. р. шкільний плебісцит за українською мовою навчання з 1932. р., всупереч з присудом Найвищого Адміністраційного Трибуналу з 2. грудня 1932. р. вирішив ті шкільні плебісцити відмовно на шкоду української мови навчання. На домагання з української сторони ревізії тих протизаконних рішень оголосив у польській пресі через агенцію „Всхуд", що про ревізію протизаконних відмовних рішень не може бути мови, бо (дослівно): „скількість рішень про мову навчання у школах Л. Ш. О. переступила 2.500(!), отже ревізія неможлива з технічних оглядів (?) а саме через за велику скількість тих рішень (!)".

Отже протизаконности своїх власних рішень не оспорює навіть попередній куратор Ґадомський, а тільки на оправдання заслонюється „технічними **причинами**".

Коли ж п. Ґадомський уступив, то настав час привернути правний стан українському шкільництву. Почин до направи неправильностей у некорість української мови навчання у школах мають право і обовязок дати українські батьки.

Очевидно є ріжні дороги, якими можна домагатися привернення правного стану українському шкільництву. Можна вносити петиції, можна висилати депутації до компетентних чинників, можна скликати наради і віча (якщо на це дозволить адміністраційна влада) і пересилати відповідні резолюції і т. п. „громадянськими" способами домагатися привернення українському народові українських шкіл. Одначе дотеперішня адміністраційна практика доказала, що з домаганнями представленими в той „громадянський" спосіб, компетентні чинники не числяться. Був випадок, що навіть міністр радив українцям вносити петиції замісць переводити шкільний плебісцит, опісляж той міністр уступив, а його наслідник заявив, що законною формою висловити побажання про мову навчання у школах є в Польщі шкільн. плебісцит, тимсамим усі петиції залишилися нерозглянені і без ніякої відповіді. Таким чином залишається тепер єдиний законний засіб, на який шкільна влада законно обовязана дати відповідь, — а саме шкільний плебісцит на основі закону з 31. липня 1924. р., (Д. З. РП. ч. 79, поз. 766) і виконного розпорядку міністерства освіти з 7. січня 1925 р. (Д. Зб. РП ч. 3, поз. 33). Особливо такий плебісцит необхідний в усіх тих громадах, де б. куратор Ґадомський протизаконно вирішив шкільний плебісцит в 1933. р. Годі собі навіть уявити таку можливість, щоб не можна було змінити протизаконного рішення і привернути законний стан!! Про це зрештою повинна би подбати сама влада. Одначе, якщо треба би ще в тій справі якоїсь компетентної ініціятиви, то теперішній шкільний плебісцит за українською мовою навчання є саме такою законною формою.

Згідно з постановою закону з 31. липня 1924 р. (Д. З. РП. ч. 79, поз. 766) і приписами виконного розпорядку з 7. січня 1925 р. (Д. З. РП. ч. 3, поз. 33) Головна Управа Рідної Школи зовсім правильно пояснила в інструкції, що **шкільний плебісцит за українською мовою навчання кінчиться 31. грудня,** тимсамим внесені після 31. грудня шкільні декларації за українською мовою навчання **неважні**, бо спізнені і тому **по 31. грудні не треба підписувати шкільних декларацій.**

Зате незгідна з законом і виконним розпорядком є інтерпретація „Дзенніка Ужендового", оголошена в польській пресі, мовляв: „Згідно з приписами кожний батько може в **кожному часі і до кінця грудня** ц. р., як і в речинці **до кінця** квітня підписувати і складати декларації з домаганням навчати також у **державній** мові, себто за **двомовну школу** чи з домаганням навчання **тільки в державній мові**".

Такого припису нема! Навпаки — § 10. згаданого виконного розпорядку постановляє, що шкільний інспектор перед 1. лютого повідомляє решту батьків про внесення шкільних декларацій за сорок дітей з домаганням не-польської мови навчання у школі, а шкільні декларації за польською мовою навчання можна вносити тільки до 30 квітня. Значить: **самостійний плебісцит за польською мовою навчання законно не істнує, а тільки у звязку з плебісцитом за українською мовою навчання** і то не „в кожному часі" — а тільки від 1. лютого до 30. квітня!

В інструкції, як переводити шкільний плебісцит Головна Управа Р. Ш. помістила м. ін. такий відступ: „Дітям треба наказати, щоб не підписували батьків на ніяких друках, хочби й учитель цього вимагав".

Польська преса, переповідаючи полеміку ч. 11. „Дзенніка Уж.", зазначує, що цей відступ є суперечний з приписами (?), заразом суперечний з педагогічними засадами. — Навпаки, ми ніякої суперечности з істнуючими приписами не бачимо, бо нема такого припису, щоб дозволяв дітям підписувати за батьків шкільні декларації. А що в минулих літах такі випадки дуже часто бували і своєчасно були оголошені в українській пресі та про них згадували у соймі, то Головна Управа Р. Ш. уважала за доцільне і необхідне перестерегти батьків перед того роду протизаконними підписами.

Не від речі теж пояснити, де не треба переводити шкільного плебісциту за українською мовою навчання. Самозрозуміло, якщо в даній школі є українська мова навчання і вчитель придержується того та дійсно вчить по українськи, то там не нема потреби переводити шкільного плебісциту. Якщо в якійсь школі на підставі правосильного рішення є українська мова навчання, але тільки на папері, а в дійсности учитель самовільно чи з доручення шкільного інспектора безправно завів утраквістичну чи польську мову навчання, то і в такому випадку не треба переводити шкільного плебісциту, а тільки внести жалобу до шкільної влади (до Шкільної Кураторії чи Міністерства Освіти) і домагатися, щоб там увели признану мову навчання.

В усіх інших випадках, де в українській громаді є польська чи утраквістична школа, там треба вносити шкільні декларації за українською мовою навчання. Це тим більше, що за режіму бувшого куратора Ґадомського не оголошували в приписаний спосіб правосильного рішення про мову навчання в дотичних школах і в більшости громад, українські батьки і досі ніяким чином не можуть про це довідатися.

Іван Герасимович.

КАНЦ. ГІТЛЕР У ЛЮДЕНДОРФА.

МІНХЕН, 7. 12. ПАТ. Канц. Гітлер відвідав нині рано недужого ґен. Людендорфа і висловив йому у своїм імени і в імени марш. Бльомберга побажання швидкого повороту до здоровля.

У царстві Сталіна.

ЕКОНОМІЧНА РАДА ПРИ РАДІ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ СССР.

Совітська преса подає таке: „Раднарком постановив утворити економічну раду як постійну комісію. Головою її є голова РНК, членами заступники голови та представник професійних спілок. Ця рада має розглядати та предкладати на затвердження РНК річні та квартальні господарські пляни; вона має затверджувати пляни постачання будівельних та інших технічних матеріялів, також як і товарів загального вжитку; пляни залізничого та водного транспорту, сезонових сільських робіт і постачання хліборобських продуктів; вона має розглядати звіти про здійснення господарських плянів, перевіряти виконання постанов уряду в господарських справах та дбати про їхнє виконання; розглядати стан окремих галузей народнього господарства та переводити заходи для поліпшення їхнього стану; справу цін; справи праці і заробічної платні; вона має рішати питання про утворення і ліквідацію господарських організацій, а також про перехід державного майна з одного урядового відділу до іншого, та інші господарські питання. Економічна рада видає постанови, які обовязують всі наркомати СССР і місцеві совітські організації, і затверджує інструкції для наркоматів Союзу в господарських справах. На розгляді питань в екон. раді мають право бути присутніми представники заінтересованих наркоматів та союзних республик. Перед Совнаркомом наркомати можуть відкликатися проти постанов ради до трьох днів, уряди союзних республик до одного місяця. Відклик не припиняє виконання постанов екон. ради. Вона організує апарат для розгляду матеріялу, що напливає до неї та підлягає її рішенням.

(Офінор).

МОСКОВСЬКА МОВА — СКАРБОМ УСІХ НАРОДІВ СССР.

„Правда" з 15. XI. писала: „Чудова, багата московська мова, ця скарбниця світової культури, стає скарбом усіх працівників усіх народів СССР. Але буржуазні націоналісти в багатьох республиках всяким чином намагаються відокремити народи СССР один від одного та віддалити їх від посідання багатої культури великого московського народу. Одним із методів буржуазних націоналістів було ліквідувати обовязкове навчання московської мови по школах, всупереч волі народніх мас."

(Офінор).

ПЕРЕДВИБОРЧІ ТУРБОТИ.

„Ізвєстія" з 18. XI. пишуть розпучливо: „Треба признати, що у багатьох місцевостях агітаційно-пропагандивна робота йде незвичайно повільно, та що їхня якість полишає багато до побажання. Не лише окремі виборці, а й цілі будинки та дільниці не знають, кого вони мають вибирати та до якої виборчої округи вони належать. Такий стан панує напр. у студентській дільниці в Тифлісі. Вони не знають досі імени свого кандидата, не знають, до якої виборчої округи їх приділено та де вони мають подавати свої голоси. В Таджикістані стоїть зле справа з виборчою літературою в національних мовах. Мабуть не без участи клясового ворога післано до Рахотинського району цієї республики літературу в узбекській мові, коли там говорять по таджицьки. В районі східного Паміру бракує літератури у кіргізькій мові. В поодиноких республиках затримують друкавати виборчі документи у національних мовах, напр. в Кіргізії та Азербейджані."

(Офінор.)

Японія перестане визнавати китайський уряд?

Домеї довідується, що як лише наспіє до Токіо вістка про здобуття Нанкіну, японський уряд офіційно заявить, що він перестає визнавати китайський уряд.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ

Командант британської ескадри в Китаю віцеадм. Літел вислав до команданта японської фльоти віцеадм. Гасеґави письменний протест проти бомбардування міста Вугу, при чому ушкоджено 2 бритійські кораблі.

— о —

Ворог українського народу в цифрах.

(Про потребу поборювання неписьменности).

III.

Північно-західні українські землі належать до трьох воєвідств: волинського, люблинського та поліського. Неписьменність серед українського населення на тих землях у цифрах виглядає так:

Волинське воєвідство: — Сарни 56.143, Любомль 28.326, Ковель 66.260, Ковель-місто 267, Костопіль 41.674, Кремянець 80.803, Володимир 31.007, Володимир-місто 573, Луцьк 59.945, Луцьк-місто 513, Гороїхв 29.697, Дубно 57.456, Рівне 54.310, Рівне-місто 513, Здолбунів 26.641. — Разом **у волинському воєвідстві** було в 1931 році **541.030 українських людей** повище 10 років життя, цебто 53.16%.

Люблинське воєвідство. — Білгорай 7.908, Володава 9.326, Томашів 9.344, Замостя 1.757, Замостя-місто 99, Грубешів 12.710, Красностав 1.300, Радимин 467, Біла Підляська 4.674, Любартів 380, Холм 6.543. — **Разом у люблинському воєвідстві** було в 1931. р. **54.582 неписьменних українських людей** повище 10 років життя, цебто 36,6%.

Поліське воєвідство. — Камінь Коширський 38.376, Пінськ 51.391, Пінськ-місто 84, Столин 35.588, Кобрин 29.459, Берестя н. Б. 32.133, Берестя н. Б.-місто 262, Дрогичин 30.323, Косів 20.572, Пружани 18.003, Лунинець 31.305. — Разом **у поліському воєвідстві** було в 1931. р. **287.526 неписьменних українських** людей повище 10 років життя, цебто 54,2%.

Разом на **північно-західніх українських землях**, у трьох воєвідствах — волинськім, люблинськім і поліськім, було в 1931. р. **883.133 неписьменних українських людей** повище 10 років життя, цебто 52%.

Дуже важко скласти правдиву статистику неписьменности українського народу на північно-західних Українських землях. Стоїть тут на перешкоді національна несвідомість українського народу на тих землях. Урядовий перепис населення визнає на Волині за українців тільки тих, що подали свою мову виразно, як українську, а так цілі десятки тисяч волинських українців причислює до поляків. Східня частина люблинського воєвідства — це Холмщина й частина Підляшшя, де українське населення свою національну приналежність означало словом „православний". Ці наші землі від пару десятків літ найшлися в такому становищі, що дуже велика частина місцевого українського населення попереходила спершу тільки на латинський обряд, а далі приняла польську мову і сьогодні перепис виказує тут уже більшість поляків. На Поліссі перепис цей визнає тільки виімково українську мову, та означує її переважно, як „тутешню". Такою назвою означує також і білоруську мову, — тим то годі докладно розмежувати українців і білорусинів на північному пограниччі, в повітах Косів, Пружани й Лунинець.

Випадає ще під кінець зазначити, що наша статистика не охопила Лемківщини в краківському воєвідстві, де живе около 61.000 українців, окрім північно-західніх земель та частини Підляшша, де повинно бути понад 55.00 українців та коло 10.00 українців розпорошених на чисто польській території.

IV.

Подумаймо хвилину над статистикою неписьменности серед українського народу в Польщі. На підставі перепису населення з 1931. р. ствердили ми, що на південно-східніх наших землях (Східна Галичина) було 835.898 неписьменних українців, а на північно-західніх землях 883.138 неписьменних наших людей повище 10 років життя.

На цілій суцільній українській території в Польщі було в 1931. р. (по урядовому переписі) **5,643.653 українців**, у тому **4,119.050 повище 10 років життя, а на те число аж 1,719.036 неписьменних українських людей**, цебто 41,7%.

Ефективні числа і відсоткові стопи неписьменности серед українського народу в Східній Галичині трохи нижчі від чисел неписьменности нашого народу на північно-західних землях. Але в кожному разі тут і там вони дуже великі. Причина такої великої неписьменности українського народу до нинішнього дня науково не досліджена, тому годі її певно й безпомилково зясувати. Але мабуть ми не будемо далекі від правди, якщо скажемо, що головного джерела хронічної та все зростаючої неписьменности наших мас треба шукати передовсім у загальному політичному становищі українського народу. **Недержавний нарід не має в своїх руках найпотрібніших матеріяльних і моральних засобів у боротьбі за підвищення народньої освіти, національної культури.**

Неписьменність серед українського народу й далі зростає. Вона грізною навалою суне на щораз то нові сотні тисяч наших дітей і доросту, що мусять виростати без школи. Вона каламутними водами охоплює та затоплює щораз більше й більше низи наших народніх мас і по трохи відносить їх у чужинне море. Вона підриває в корені нашу чисельну та духову народню силу.

Тому то все зорганізоване українське громадянство, всі свідомі й письменні українці, ті, що болють душами за наше тривожне Сьогодні, й ті, що зі щирого серця бажають кращого національного Завтра — всі повинні зорганізуватися й повести гуртом та солідарно боротьбу з цим народнім лихом аж до повної над ним перемоги.

І. Ю.

„БІЛЬШ ГОВОРЯТЬ, НІЖ ЗНАЮТЬ...“

ЩЕ ПРО ЛЕҐЕНДУ „КУРЧЕНЯ СЄН ПОЛІСКОСЬЦІ“.

Варшава, 1. грудня.

Доц. д-р Богдан Заборський, відомий польський статистик і знавець національно-популяційних справ, виступив учора в державному інституті Націольоґічних Дослідів з цікавим відчитом на тему: „Розселення польської людности під національним, мовним та віроісповідним оглядом“.

Відчит приніс справді багато цікавих спостережень, як нпр. те, що в укладі поодиноких національних експанзій на території Польщі слід послуговуватися радше антропо-географічною методою посибілізму (широкої інтерпретації демографічних явищ), або, що деякі з експанзій, як нпр. українсько-волоська, йшли, опираючися на природні границі (Карпати).

Прелеґент ствердив у явищах поодиноких польських експанзій м. і. на схід „незмінне право панующого **свідомо і підсвідомо кольонізувати кращі землі**“.

Після д. поважного реферату відбулася досить цікава дискусія, в якій показалося наглядно, як то актуальні шовіністичні виступи демагоґічної польської преси проти українців знаходять послух навіть у поважних, або й... наукових польських колах. Оце нпр. д-р Цесляк, забравши голос, намагався кориґувати прелеґента, щоб за львівським рефератом — як сказав — проф. Цірхофера доказати, буцімто давніше у центральній Сх. Галичині не було українців (!), та що „червоні плями — це... свіжа руська патина“ (українці на карті були зазначені червоним кольором)!?

Деякі з промовців зачали були справжню історичну дискусію про початки... російського (!?) Володимира і Червеня, а один з промовців запитав прелеґента, **„чим пояснити, що не зважаючи на постійну акцію, полякам не вдається засимілювати Полісся і Холмщини“**.

Та для нас бодай найцікавіше те, що на питання: як виглядає у дійсності справа з „відворотом польщини з Галичини“, прелеґент застерігся, що не може говорити без відповідних даних, але сказав, що на цю тему: **більш говорять, ніж знають.**

Це ще один доказ тенденційної ігноранції україножерної ендеції, що навіть науку фальшує для своїх політичних короткозорих цілей.

КТВ.

З білоруських справ.

ПОДВІЙНА ЗАБОРОНА ДНЯ БІЛОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Як минулими роками, так теж і цього року хотіло білоруське громадянство Вильна відсвяткувати День білоруської культури окремою святочною академією. Одначе на внесене до виленського староства подання прийшла відмовна відповідь. Тоді організатори поробили заходи, щоб добитись дозволу на саму лиш концертову частину. Та і в тому випадку відповідь була відмовна. Відмову оправдувало староство в обох випадках мотивами прилюдної безпеки.

Обі заборони викликали в білоруськім громадянстві величезне враження і счудування.

ЗАБОРОНА ОРҐАНІЗАЦІЇ БІЛОРУСЬКОЇ МОЛОДІ.

Білоруська молодь хотіла відбути збори, щоб призадуматися на них над потребою створення орґанізації для білоруської молоді. На 21. м. м. скликав гурток тієї молоді ширші сходини, повідомивши про це владу. Одначе влада заборонила відбути ці сходини з уваги на лад і публичну безпеку. Таким чином білоруська молодь не має змоги поробити якінебудь заходи для створення власної орґанізації.

І У ВАРШАВІ НЕ ВІЛЬНО.

Більше як рік старалася варшавська білоруська кольонія заснувати „Білоруське Культурне Т-во“. Перші спроби залеґалізувати таке товариство стрінулися з відмовою державних органів. Відклики до вищих інстанцій були теж безуспішні. Остаточно закінчило цю справу міністерство внутрішніх справ, яке теж поставилося до неї неґативно, мовляв „проєктоване товариство не відповідає суспільним користям“.

ТЕ САМЕ З ТЕАТРАЛЬНИМИ ВИСТАВАМИ.

По важких і довгих зусиллях заложили в Білостоці кооперативу театральних діячів „Полимя“ (Полумінь), яка, як виходить зі статуту, мала займатися виключно театральними справами. Одначе ця нова білоруська установа не дістала досі ніодного дозволу на прилюдний виступ у ділянці своєї статутової діяльности.

ДІД СВОЄ — БАБА СВОЄ АБО ЧУДАСІЇ ВИЛЕНСЬКОЇ РАДІОСТАЦІЇ.

Варшавська радіостація надавала 16. м. м. на всі стації Польського Радія „поліські пісні“ у виконанні Михайла Забейди-Суміцького. Тому, що білоруську пісню можна почути в радіо лиш дуже рідко, того дня не тільки білорусини, але й багато інших слухачів сподівалося почути ці пісні.

Та на сподіваннях скінчилося, бо по трьох піснях М. Забейди виленська радіостація вилучилася і почала надавати на свою руку грамофонові плити „Умарл Мацек умарл“. Така „ерзатц“-програма тривала точно щодо секунди, поки з Варшави надавали білоруські пісні. Тоді виленська радіостація знову влучилася до загально-польської програми.

Чому виленська радіостація справляє програми своєї централі — невідомо. Значить, що хочби й Варшава час-до-часу призначила якусь авдицію і для білорусинів, то рішальний, хоч і некомпетентний голос має таки Вильно. Дід своє — баба своє...

(В. Б.).

Перед упадком Нанкіну.

Цісарська головна кватира подає, що японські війська заняли нині: Чішіяспан (18 км. на північний захід від Нанкіну), Сінлюншан (8 км. на південь) та Фаншан (15 км. на південний схід).

Домеї повідомляє, що японці заняли вчора вечором гору з гробом Суянтсена.

З Токіо наспіла вістка, що японці вже зблизились до Нанкіну на 1 кільометр. Китайці покинули всі свої становища і воюють у безладному відступі; японські літаки їх переслідують.

УРЯД ВИЇЗДИТЬ?

„Таймс“ довідується, що китайський міністр закордонних справ хоче перенести своє міністерство дальше у глибину краю, мабуть до Чункіну, де є вже інші міністерства.

ЛЕТУНСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ АТАК.

Японське летунство почало нині ґенеральний атак на Нанкін; є це 115. налет від початку війни.

Мін. Дельбос у Кракові.

Минулої ночі міністр Дельбос і Бек та амбасадори Ноель і Лукасевич приїхали до Кракова; нині рано звиділи вони марійський костел та Яґайлонську бібліотеку, опісля пішли на Вавель, де на них чекали представники влади і преси. Військова орхестра відіграла французький і польський гимн, мін. Дельбос зложив вінок на могилі марш. Пілсудського.

Перед виїздом з Варшави мін. Дельбос приняв у французькій амбасаді представників преси.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

Вчора в год. 23.15 появився урядовий комунікат, який стверджує, що у варшавських розмовах порушать всі питання, що торкаються польсько-французьких справ і европейського миру. Оба міністри ствердили вагу союзу з 1921 р. та спільну волю до дальшої повної довіря співпраці у напрямі стабілізації міжнародніх взаємин.

ЩО СКАЗАВ МІН. ДЕЛЬБОС ПРЕДСТАВНИКАМ ПРЕСИ?

На пресовій конференції мін. Дельбос ствердив, що його подорож до Варшави попередила візита в Льондоні разом з прем. Шотаном і ця візита наново виявила співпрацю Франції і Великої Британії.

Дальше підкреслив він зріст сил Польщі а Франції, зазначуючи, що це дуже важне, бож слабі сьогодні не входять у рахубу. Ці елементи та подорож Дельбоса взаїмно вяжуться і змагають до скріплення звязків, що лучать держави, які працюють у користь миру. Зрештою та співпраця не звертається проти нікого і має єдино на цілі запевнення безпеки і співпрацю над миром та спільне зусилля для відпруження у міжнародніх відносинах.

МАДЯРИ НЕВДОВОЛЕНІ.

Будапештенські політичні кола за винятком крайної правиці дуже жалують, що мін. Дельбос у своїй подорожі не вступить до Будапешту і уважають це великою похибкою французької дипльоматії з огляду на недавно початі переговори між Мадярщиною і Малою Антантою.

—o—

З польських справ.

ВІДГОМІН ПРОМОВИ ҐЕН. ЖЕЛІҐОВСЬКОГО.

Гостра промова ґен. Желіґовського проти повстання парляментарного клюбу О. З. Н. і проти відомого обіжника прем. Складковського поставила прихильників О. З. Н. у дуже ніякове становище. Навіть приїзд мін. Дельбоса до Варшави і більше зацікавлення преси та політичних кол проблемами закордонної політики Польщі не зуміли загладити немилого настрою, залишеного цією промовою. Адже нарушення конституції закинув прем. Складковському не якийсь закукурічений член політичної партії, але заслужений ґенерал, який здобув Вильно на приказ марш. Пілсудського. Тому всі почали дошукуватись за здогадним інспіратором промови старого ґенерала. Отже інспіратором промови ґенерала вважають відомого публіциста, редактора виленського „Слова“ Мацкевича. Тепер на тлі цієї промови дійшло до полеміки між Мацкевичом і полк. Медзінським у справі обіжника прем'єра з 13. червня 1936. р. Полеміку ведуть за те, чи обіжник видано на приказ президента Польщі, чи всупереч його волі. Ред. Мацкевич питається, чому прем. Складковський сам не зголосив резиґнації, якщо обіжник суперечить конституції, якщо-ж прем'єр видав його проти волі президента, чому в такому випадку не дістав димісії.

Полк. Медзінський запевняє, що обіжник прем'єра є згідний зі ст. 11. конституції. Ред. Мацкевича називає „фуксом на катедрі“, себто публіцистом, який розписується на невідомі собі теми.

Даймо „Просвіті“ гідну матеріяльну підтримку! Вона мусить рости й міцніти, бо Нація хоче й мусить жити та розвиватися

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Полекші при викупні промислових свідоцтв на 1938 р.

Міністерство скарбу видало обіжник з 26. листопада н. р. (ч. D. V. 39640/4/37) до скарбових палат і скарбових урядів у справі полекш при викупні промислових свідоцтв на 1938 рік.

ПОЛЕКШІ БЕЗ ВНОШЕННЯ ПРОХАНЬ.

Міністерство скарбу дозволило з уряду, себто без складання індивідуальних прохань, на основі викупна за пірічну ціну півpічного промислового свідоцтва першої категорії торговельних підприємств вести підприємства: а) **гастрономічні**, якщо висота устійнених оборотів за 1936 рік не перевищає в річному відношенні квоти 800.000 зол.; б) **кінематографічні**, якщо висота устійнених оборотів за 1936 рік не перевищає в річному відношенні теж 800.000 зол.; в) підприємства професійного скупу курячих яєць, піря і пуху на експорт при сумі скупу понад 700.000 до 1,000.000 зол. під умовиною, що ведеться правильно торговельні книги.

На основі викупна промислового свідоцтва другої категорії (торговельних підприємств) дозволило **вести:** а) **гуртівні** виробів спіртового, тютюневого і сільного монополю, що мають свої філії; б) **кінематографічні підприємства,** якщо висота устійнених оборотів за 1936 р. не перевищає в річному відношенні квоти 150.000 зол.; в) **підприємства професійного скупу** курячих яєць, піря і пуху на експорт при сумі скупу понад 300.000 зол. до 700.000 зол. під умовиною, що ведеться правильно торговельні книги; г) **гастрономічні підприємства,** якщо в них працюватиме найбільше 25 осіб уже разом з власником та його членами родини.

На основі півpічного (викупна за півpічну ціну) **промислового свідоцтва другої категорії торговельних підприємств дозволило вести:** а) **підприємства** товарової торговлі, якщо висота устійнених за 1936 рік оборотів не перевищає в річному відношенні квоти 60.000 зол.; б) **гуртівні виробів сільного монополю,** що мають філії або ні, якщо висота оборотів за 1.937 рік не перевищає в річному відношенні квоти 7.200 зол.; в) **бюра торговельного посередництва,** якщо висота устійнених за 1936 рік оборотів (провізії) не перевищає в річному відношенні 7.200 зол.; г) **бюра піднайму кінематографічних фільмів,** якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів не перевищає в річному відношенні 150.000 зол.

На основі півpічного (викупна за півpічну ціну) **промислового свідоцтва другої категорії б) промислових занять** дозволило вести промислове заняття торговельного посередництва, якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів (провізії) не перевищає в річному відношенні квоти 5.000 зол.

На основі промислового свідоцтва третьої категорії (торговельних підприємств) **дозволило вести:** а) **підприємства товарової торговлі,** якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів не перевищає в річному відношенні 50.000 зол.; б) **підприємства товарової торговлі,** що в 1938 р. продаватимуть вироби спіртового монополю виключно консументам і нові такі підприємства; в) **гастрономічні підприємства,** якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів не перевищає в річному відношенні квоти 25.000 зол.; г) **гастрономічні підприємства** в яких без вишинку напитків працюватиме найбільше 12 осіб уже разом з членами його родини; ґ) **гастрономічні підприємства,** що продають такі краєві напитки: мід, пиво, мощ та овочеве вино, якщо в них працює від 4 до 12 осіб уже разом з власником та його родиною; д) **гуртівні виробів** спіртового, тютюневого і сільного монополю, що їх ведуть гуртівники на свій кошт у своїм районі згідно з договором з дирекціями відповідних монополів; е) **перевозові підприємства,** що мають найбільше два вантажні самоходи; є) **автобусові підприємства,** що мають найбільше два автобуси; **книгарні,** якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів не перевищає в річному відношенні 50.000 зол.; з) підприємства комісової продажі бензини т за бензинові стації.

На основі промислового свідоцтва четвертої категорії (торговельних підприємств) **дозволило вести:** а) підприємства, вичислені в II. частині тарифи бук. А (залучений до ст. 23 закону про промисловий податок), розділи. І. третя категорія (товарова торговля) VIII (білярдові салі); X. третя категорія (готелі, умебльовані кімнати, гостинниці); XI. третя категорія (пансіони, ведені теж сезоново та умебльовані кімнати з харчівнею; XII. третя категорія (книгарні); XIII. третя категорія (лікувальні заведення); XVI. третя категорія (кінематографічні підприємства); XVII. третя категорія (театральні підприємства, цирки, городи і салі зі співами); XIX. (свяганки і копюнище); XXI. третя категорія (видавництва друкованих творів), якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів не перевищає в річному відношенні 15.000 зол.; б) **підприємства з виключно дрібною продажю** (лише консументам) виробів тютюневого виробу, що повстануть в 1938 р. у сільських волостях, де не продавали дотепер цих виробів; з полекші користають теж ті дрібні підприємства, що, крім тютюнових виробів, продають: паперці, тутки, поштові марки, стемплі, векслеві бланкети, льоси державної льотерії, карти до гри і приладдя до куріння; в) **підприємства товарової торговлі,** що в 1938 р. продаватимуть вироби спіртового монополю без вишинку лише консументам і новоповсталі такі підприємства; г) **гастрономічні підприємства,** якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів не перевищає в річному відношенні квоти 5.000 зол.; ґ) **гастрономічні підприємства,** що продають краєві напитки: пиво, мід, мощ та овочеві вина і в яких працює не більше ніж 3 особи вже з власником і членами його родини.

На основі півpічного (викупно за півpічну ціну) **промислового свідоцтва четвертої категорії** (торговельних підприємств) **дозволило вести:** а) підприємства вичислені в II. частині бук. А. тарифи, розділи: І. третя і четверта категорія (товарова торговля); VIII (білярдові салі); IX. (продаж прохолодних напитків); X. третя і четверта категорія (готелі, умебльовані кімнати, гостинниці і нічлігові доми); XI. третя категорія (пансіони, ведені теж сезоново та умебльовані кімнати з харчівнею); XII. третя категорія (книгарні); XIII. третя категорія (лікувальні заведення); XVI. третя категорія (кінематографічні заведення); XVII. третя категорія (театральні підприємства, цирки, городи і салі зі співами); XIX. (свяганки і колєсніце); XX. (машини до чесання вовни); XXI. третя категорія (видавництва друкованих творів), якщо висота устійнених за 1936 р. оборотів не перевищає в річному відношенні квоти 5.000 зол.; **б) з важністю до 6 місяців від видання свідоцтва — пансіонів, що їх ведуть власники рільних господарств** у своїх господарствах поза обсягом міських волостей і кліматичних та лікувальних місцевостей, якщо число кімнат для піднайму не перевищає 12; крім того згадані пансіони звільнено від обовязку оплати промислового податку від обороту за 1938 р.

На основі одного промислового свідоцтва для книгарні — книгарні з побічною продажю матеріялів до писання, якщо оборот цих підприємств за 1936 р. не перевищає в річному відношенні квоти 50.000 зол. і б) **випозичальні книжок,** якщо приміщуються в одному льокалі з книгарнею та належать до того самого власника; до осіб занятих у книгарні слід зачислити теж особи заняті у випозичальні, а за оборот, що є основою до полекш при викупні промислових свідоцтв, слід приймати спільний оборот в книгарні та випозичальні.

Не треба викуповувати окремих промислових свідоцтв для: а) **дрібної продажі тютюневих виробів** у торговельних підприємствах, якщо продаж відбувається в одному і тому самому льокалі; б) **скупу пляшок** при виробах спіртового монополю, якщо їх скуповують підприємства роздрібної продажі цих виробів; в) **побічної продажі краєвих періодичних часописів** підприємствам, вичисленим у II. частині бук. А. тарифи, розділи: І (товарова торговля); VII (гастрономічні підприємства) і XII (книгарні). Ці підприємства звільнено крім того від промислового податку від обороту, осягненого в 1938 р. З продажі краєвих періодичних часописів.

На основі викупна промислових свідоцтв категорій промислових підприємств дозволило вести: промислові підприємства, вичислені в II. частині бук. Ц., розділи: XIV (медоситні, заведення, що виробляють спіртовий лікер і політуру); XVIII (пральні, блихарні, фарбарні й апретури, вальцівні заліза, сталі, цинку, міді, фабрики дроту, рур, вагонів і машин, вальцівні міди і бронзу заведення до витоплювання товщів, фабрики екстрактів з товщів та олїв, маргарини, мила стеарини і гарбарні, фабрики хемічних виробів, косметичних, аптичних, фарб, екстрактів до фарбування, терпентинових лякерів, лаку, шувaксу, рафінерії нафти, мінеральних олїв, газоліни і смарів, асфальту, гудрониту, парафіни і перезини і XIX (всі інші підприємства, не вичислені в розділах I—XVIII тарифи та ремісничі заняття, дорожкарство і візництво).

На основі викупна промислового свідоцтва другої категорії дозволило вести: а) підприємства, вичислені в II. частині бук. Ц. розділи XIV і XIX тарифи, в яких працює найбільше 1.250 робітників; б) підприємства вичислені в II. частині бук. Ц., розділ XVIII тарифи, в яких працює найбільше 625 робітників.

На основі викупна пром. свідоцтва третьої категорії дозволило вести: а) підприємства, вичислені в II. частині бук. Ц. розділи XIV і XIX тарифи, в яких працює найбільше 625 робітників; б) підприємств, вичислених також, розділ XVIII тарифи, в яких працює найбільше 250 робітників.

На основі промислового свідоцтва четвертої категорії: а) підприємства, вичислені в II. частині бук. Ц. розділи XIV і XIX тарифи, в яких працює при ручній фабрикації і застосуванні механічних моторів найбільше 250 робітників; б) підприємства, вичислені також, розділ XVIII тарифи, в яких працює при ручній фабрикації і при застосуванні механічних моторів найбільше 125 робітників.

На основі промислового свідоцтва пятої категорії дозволило вести: а) підприємства, вичислені в II. частині бук. Ц. розділ XIX тарифи, в яких працює при ручній фабрикації понад 15 до 25 робітників, при стосуванні механічних моторів 10 до 25 робітників; б) підприємства вичислені також, розділ XVIII, в яких працює при ручній фабрикації найбільше 70 робітників; при стосуванні механічних моторів найбільше 35 робітників; в) підприємства, вичислені також, розділ XIX тарифи, в яких працює при ручній фабрикації найбільше 100 робітників, при стосуванні механічних моторів найбільше 50 робітників.

На основі промислового свідоцтва шестої категорії підприємства, вичислені в II. частині б. Ц., розділи XVIII і XIX тарифи, в яких працює при ручній фабрикації найбільше 25 робітників, при стосуванні механічних моторів найбільше 15 робітників.

На основі промислового свідоцтва семої категорії дозволило вести: підприємства, вичислені також, розділи XVIII і XIX тарифи, в яких працює: при ручній фабрикації найбільше 12 робітників, при стосуванні механічних моторів 10 робітників.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЛЕКШІ.

На індивідуальні полекші платників скарбові уряди уповажнені: а) **дозволяти підприємствам** вичисленим в II. частині бук. А., розділи: І, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX і XXI тарифи на викупно промислового свідоцтва IV категорії або півpічного (за півpічну ціну) III. категорії замість третьої і півpічної четвертої категорії; б) дозволяти промисловим підприємствам, вичисленим в II. частині бук. Ц., розділи XVIII і XIX тарифи VI і VII категорії на додаткову працю робітників протягом 60 днів з тим, що підприємство ведене на основі промислового свідоцтва VI. кат. може додатково затруднити при ручній фабрикації найбільше 5 робітників, при стосуванні механічних моторів найбільше 3 робітників, а підприємства ведені на основі пром. свідоцтва VII. кат. — при ручній фабрикації найбільше 3 робітників, при механічній 2 робітників. Скарбові палати обовязані признавати ще більші полекші і дарувати платникам наслідки внесення прохань поза визначеним речинцем. **Прохання у справі індивідуальних полекш слід вносити найдалі до 31. грудня ц. р. відповідного скарбового уряду.** Скарбові уряди обовязані видати постанови на прохання у справі індивідуальних полекш найдалі до 1. квітня 1938 р., скарбові палати найдалі до 1. травня 1938 р.

Сторінка без політики.

Летунсько-романтична трагедія.

Колись жінка зверталася до свого чоловіка з проханням, щоб він їй на доказ великої любови зірвав якусь рідку квітку, купив якийсь дорогий перстень, намисто, або якусь іншу ніжну цяцьку. Тепер змінилися ті часи і жиночі забаганки стають просто справді чудернацькі. Неважко пригадати собі якде з комедії Фредра, в якій Папкин жалується, що жінки не вдоволяються вже ні канарком, ні квітами, але на доказ любови забагається такій ніжній любці.. крокодиля. Подібну забаганку мала теж дружина багатого промисловця Ірина Шнайдер, яка саме тепер станула перед версальським судом присяглих обвинувачена в тому, що намагалася застрілити в літаку свого любовника.

Ірина Шнайдер вийшла замуж за багатого промисловця, який мав гроші та не мав часу займатися своєю жінкою, яка стала сильно скучати. Одного разу сказала вона до свого чоловіка:

— Я хочу стати летункою. Купи мені спортовий літак.

І муж, який нічого не вмів відмовити своїй коханій дружині, виконав прохання.

Ірина Шнайдер почала появлятися на летунському майдані у Віллякублє, де їй летун Пер Ляљеман давав лекції летунського мистецтва. Небавом між 32-літньою і молодшим від неї 7 літ летуном почалася любовна ідилля, яка згодом стала причиною тихої родинної трагедії.

Родинне щастя Шнайдра пропало. Ірина призналася свому чоловікові до всього і вкінці покинула мужа та перейшла жити до свого коханця. Одначе ідилля не тривала довго. Ляљеман почав крутити з подружжям. Він познайомився з іншою жінкою, куди молодшою від Ірини і хотів із нею оженитися.

20. жовтня минулого року запросила Ірина Шнайдер свого коханого на прогульку літаком до Шартре. Ляљеман погодився. За керму сіла вона.

Коли літак піднісся на висоту 1.000 м. молода жінка виймила револьвер, приложила до серця і потиснула язичок. Та револьвер затявся. Тимчасом літак став танцювати у повітрі. Ніхто ним не кермував. Тоді Ірина Шнайдер стрілила удруге, тим разом уже не до себе, лиш до коханця. Куля попала в плечі.

Сціпивши зуби, молодий летун переміг біль і швидко почав знижувати апарат. Колиж літак причалив серед поля, летун вийшов закровавлений з літака.

А закохана Ірина пустила знову мотор в рух і полетіла вгору.

— Я хотіла долетіти до океану і згинути смертю, як пристало летунці — призналася вона згодом на слідстві.

Одначе вона не згинула. Три години пізніше, коли в збірниках не стало вже палива, причалила вона щасливо в Шотляндії. Англійська влада арештувала її та передала французькій. Тепер процес у цій справі хвилює французьку прилюдну опінію.

Маєрлінґська коробка щезла.

Коробку, що в ній переховував граф Тафе документи про смерть наслідника престолу Рудольфа і ґрафині Марії Ветчери, мали продати на ліцитації з доручення внука б. голови австро-угорського уряду.

Майже в останній хвилині виявилося, що коробка раптом щезла.

Б. австро-угорський міністр-премієр Едвард Тафе передав на кілька днів перед смертю свому синові коробку. Донедавна цю коробку з документами зберігали в замку Еллішав. Після смерти Генрика Тафе коробку далі зберігали на замку. Її бачив кілька разів історик Шкеді. Двох прислужників мало ввесь час пильнувати тієї коробки і тепер вони дають противоречні відповіді.

Один каже, що граф Генрик відіслав коробку кілька днів перед своєю смертю до Ватикану, тому, що не хотів допустити до того, щоб письмо папи до цісаря Франца Йосифа у відповідь на прохання цісаря уневажнити подружжя його сина, було колинебудь опубліковане.

Другий слуга зновуж каже, що ґраф Генрик спалив на його таки очах усі документи що містилися в коробці.

Чомуж оба прислужники мовчали до цієї пори? Чомуж молодий граф Тафе призначив цю коробку на продажу? Адже він мабуть найкраще знав, що трапилося в замку Еллішав.

Імовірно молодий ґраф продав свою коробку австрійському, або чехословацькому урядові. Оба уряди погодилися на те, щоб не допустити до продажі тієї коробки до Америки. Імовірно оба уряди вплинули на молодого ґрафа і він під натиском обох урядів зрікся продажі коробки. В кожному випадку мабуть признали, що проголошення документів покищо передчасне і вістки про передачу документів до Ватикану або про спалення — це звичайна видумка.

Одно певне, що продажа тієї коробки на ліцитації вже не відбудеться. Таким чином тайна Маєрлінґу ще далі не буде у всіх подробицях вияснена і хвилюватиме людей своєю романтикою та стане далі темою найдивніших версій.

Клопоти Франції з королевою Могелі.

Могелі — це малий острівець в архіпелягу Комор. На малому клаптику землі розміщені багаті плянтації цукрової тощі, ванілії, кави й какао.

Життям і смертю підданих кермувала їх світлість королева Саліба Машамба І, яка мешкала у своїй палаті дуже схожій на звичайну хижу. Та навіть у тій хижі-палаті довелося їй пережити романтичну пригоду.

Їх світлість королева Саліба закохалася в жандармі Камілльо Полі і забагла вийти за нього замуж.

Та французький уряд, до якого належить острів Могелі, спротивився цьому подружжю, ставши на тому становищі, що „самодержавна" королева, хочби навіть і маленького острову, не може вийти замуж за простого жандарма і зробити такий „мезаліянс". Саліба Машамба І воліла зректися престолу, як свого жандарма. Вона виїхала зі своїм коханим чоловіком до Клері, села в Кот д Ор, породила свому мужові троє дітей і стала звичайною селянкою.

Французький уряд визначив Урсулі Поль (так називається тепер давня королева) річну пенсію, яка з усіма додатками дає всього 10.000 франків річно. Вона вже тепер немолода, має 63 роки. Її непокоїть доля дітей і екскоролева домагається, щоб після смерти уряд виплачував пенсію її дітям.

До канцелярії Елісейської палати прийшло письмо, яке починалося так: „Пане президенте республики і мій дорогий своячe...". Б. королева виписує в тім письмі свої домагання. Якщо уряд не має фондів на таку платню, то джерела доходу можна дуже легко знайти.

„Хіба не можна було би випустити почтових марок з моїм портретом?" — пише бувша королева. — „Вони мали би величезний успіх.

На випадок відмови грозить б. королева свому „дорогому своякові" судом і адвокатами, яких вона вже собі вибрала.

—о—

РОЗВІД „БРІДЖЕВОГО КОРОЛЯ".

Місіс Кельбертсон, жінка й партнерка „бріджевого короля", виїхала зі своїми 2 дітьми до Рено, очевидно на те, щоб почати там розводовий процес.

Сам „бріджевий король" Кельбертсон виїхав на кораблі „Королева Мері" до Англії. В розмові з журналістами заявив він, що розвід не перерве його цінної співпраці з жінкою. І після розводу гратимуть вони обоє з жінкою.

— Одначе я сподіюсь — сказав „бріджевий король", — що моя жінка покине думку про розвід. Вона була єдиною жінкою, яку я любив і люблю та моїм найгарячішим бажанням було би знову з нею замиритися і почати спільне життя. В кожнім випадку, якби не було, наші особисті взаємини будуть завжди як найкращі і професійну співпрацю знову наладнаємо, як тільки наші родинні справи будуть унормовані.

Мабуть „бріджевому королеві" не так іде про жінку та про родинне життя, як про дібрану партнерку до... бріджа.

ДЖОЗЕФІНА БЕЙКЕР ВИЙШЛА ЗАМУЖ.

Відома чорно-шкіра танцюристка (в тому чимало перебільшення, бо її називають муринкою, хоч вона мулятка і має тільки темно забарвлену шкіру) Джозефіна Бейкер вийшла замуж за фабриканта Жана Ліона. „Молоду" пару повінчав мер Жаммі Шміт, референт буджету в палаті послів. Після подружжя чорна танцюристка підписала заяву, якою приняла французьке громадянство. Вона вродилася у Сен Люї в Злучених Державах у 1907. р.

Післяплатникам під увагу.

Кожний вимагає, щоб наш часопис був щораз кращий, багатший та виконував якслід своє завдання. А чи призадумався коли післяплатник, що саме він руйнує свою пресу? Свій обовязок повинні виконувати не тільки ми, але й ви, шановні післяплатники!

ОТТАК СОБІ.

Любов чим дурніша, тим глибша, чим розумніша, тим ширша.

•

Найбільший оптичний обман: обманути оптика

•

Чужі жінки ніколи не мають мігрени.

•

Нечемні діти завжди кажуть, що люблять батька й маму, чемні тісточка з кремом.

•

Ілюзію, яка ввійшла в привичку, називають щастям.

•

Радше милосердя може викликати млости, як млости — милосердя.

•

Предків вішають у сальоні, а сучасників... на дворі.

•

Над майбутнім чоловік задумується, над теперішністю роздумує, над минулим передумує.

Справа одного міста — справа цілого громадянства.

Ще про будову українського спортового майдану в Перемишлі.

Думка про будову українського спортового майдану в Перемишлі зродилася ще в часі, коли спортові імпрези в нинішньому їх розумінні не були ще в нас майже відомі. У тому часі молодь емоціонувалася ще фестинами, виладовувала свою енергію у танцях по ріжних заборонених „школах танців“, або зачитувалася у матеріялістичній безбожницькій лектурі. Ця думка зродилася ще тоді, коли серед молоді зарисувалися виразно два типи: „шлеґера“ й „атеїста“. Очевидно, що ні одним, ні другим спортова площа не була потрібна. Це тикається головно ґімназійної молоді, единої „міської“ молодняцької ґрупи, яку тодішнє наше місто знало. Про робітничу і ремісничу молодь важко взагалі говорити, бо нею тоді ще ніхто не цікавився й не турбувався. Словом, тодішне наше місто не потребувало спортової площі, як місця мобілізації молоді, як ощадностевої пушки для збирання здоровного капіталу, як правильного доповнення школи життя.

Коли в таку пору зродилася думка придбати спортову площу, то впливали на це інші спонуки. А саме: Майдану в місті треба було для... села, що час до часу приходило зорганізовано до міста, щоб там заманіфестувати висліди своєї організаційної праці. Треба було своєї площі на січові чи сокільські здвиги, на національні свята під голим небом знову ж з участю передовсім сіл.

Так розуміли ту справу перемиські громадяни 30 літ тому. Одинокою людиною в тому часі, що своєю інтуіцією сягала дальше, що дивилась у майбутне, що по західно-европейськи підходила до справи вже не самого майдану, але спортової площі, був на перемиському ґрунті директор ґімназії і посол Перемиської Землі, бл. п. Григорій Цеглинський. У його записках з того часу находимо таку думку і плян, з якими він звірювався чільним перемиським громадянам: бл. п. д-рові Теофілеві Кормошеві і дир. Олексієві Яремі: „Будова великого українського парку в Перемишлі з площами гор і забав для молоді і захоронки для всіх бідних дітей нашого міста, головно у вакаційному часі, є такою самою важною справою, як будова інших національних твердинь.“ З цих слів пробивається вже журба за характер і долю нашого міста.

Чому ця справа пропала, чому того пляну не здійснили в часі куди догіднішому, ніж нинішній, — невідомо.

Кілька літ пізніше справа площі знову відживає. Цим разом плян площі подуманий скромніше, а саме як спортова площа для ґімназії чи радше для її спортових і гігієнічних кружків, як „Сянова Чайка“ та інші. Великі приятелі молоді, проф. руханки Евген Любович і лікар д-р Маріян Долинський, ходять оглядати терени під площу, дирекція ґімназії думає про призначення більших фондів на закупно площі. Та й ця чергова спроба придбання площі потонула в морі апатії і недостачі зрозуміння для великого діла.

Із післявоєнних спроб слід відмітити заходи у справі придбання площі, що їх робили інж. Фільц, м-р Лавецький, Волинець Степан, проф. Ц. Паліїв, Евген Борис, д-р Роман Несторович, як речники У. С. К. „Беркут“, „Лугу“, чи перемиського комітету У. С. С. Слід ще відмітити заходи й з іншого боку, що їх робили деякі наші господарі зі села Вовча, що готові були відступити свої грунти під спортову площу, пляную́чи зробити з неї джерело особистого доходу.

Та всі ці спроби й наміри залишилися лише намірами.

А час утікав і кожний утрачений рік, кожний місяць зменшував змогу придбати власну площу, бо чимраз тяжче було підобрати відповідні ґрунти під її будову. Виринала небезпека, що згодом навіть при поважних фондах важко буде купити відповідний терен під площу тому, бо всі доступні ґрунти до-решти розпарцелюють.

В такій ситуації взявся Український Спортовий Клюб „Сян“ здійснювати пляни усіх своїх попередників. Дня 20. квітня 1934. р. після довгих переговорів, підписано умову про аренду півтретя морґа землі, що її власниками були чотири вовчинецькі громадянки і громадяни. „Сян“ виарендував ці ґрунти на 10 літ за оплатою 100 зол. від морґа річно, з тим, що до 10 літ викупить цілу площу.

ОЛЕКСАНДЕР ДЮМА.

Неймовірна подія.

Увечір, коли я вернувся з проходу, я знайшов на своїм столі між іншими паперами рукопис. Отворив я його й побачив, що до нього прикладена така замітка:

„Пане! Коли Ви читатимете ці сторінки, зникне на віки той, що їх писав. Не залишу нічого, тільки цей рукопис, який Вам дарую: зробіть з ним, що схочете...“

Заголовок звучав: „Неймовірна подія“. Не знаю, чи тільки тому, що надходила вже ніч, вже перше речення здивувало мене, коли я читав: „Історія мертвого, описана ним самим“.

„— Одного грудневого вечора сиділо нас троє в робітні знаного маляра. На дворі було холодно й дощ одноманітно стукав до шиб вікна. Робітня була простора, слабо освітлена світлом печі, довкола якої ми сиділи. Хоча ми були молоді й веселі, розмова прибирала настрій цього сумного вечора, бо веселі слова бистро вичерпалися. Один з нас увесь час мішав синє полумя пунша, що кидало на всі предмети фантастичне світло. Постаті на образах мадонни і бахкантки неначеб рухались і танцювали по стінах, у зеленавій мішанині мертвотних сильвет.

Велика саля, прикрашена творами маляра, зросила його снами, прибирала на себе в темноті особливий вигляд. Кожний раз, коли впала срібна ложечка до посудини, повної горючого течива, предмети зазначувалися на стінах незнаними формами й чудними барвами; від старих пророків з білими бородами аж до карикатур від яких аж кишіло на стінах робітні, які подобали на рої демонів, що їх бачимо можливо тільки у снах. Запримічую, що кожний раз, коли ми поглянули на себе, здавалися нам наші обличчя зеленаво сірі, очі непорушні, що світили наче вулики, уста бліді, обличчя вихудлі.

Однак найстрашніша була гіпсова маска недавно умерлого приятеля, завішена біля вікна, освітлена тільки відблиском пунша, що додавав її фізіономії особливого усміху.

Певно кожний піддався раз колись враженню великих саль, просторих і темних, як їх описує Гофман і рисує Рембрандт; можливо кожний відчув найменше раз у житті той страх без причини, цю стихійну гарячку при погляді на предмет, якому блідий промінь місяця позичає незвичайну й таємничу форму. Можливо кожний находився раз уже у великій, темній кімнаті спільно з приятелем, слухаючи якесь неймовірне оповідання й відчуваючи цей таємничий страх, якому в одну мить можуть покласти край розсвічені лямпи, одначе вистерігаємось це зробити; тільки наше бідне серце потребує вражінь, хоч уже правдивих або фальшивих.

Цього вечора, як я вже сказав, було нас троє.

Розмова, що не йде ніколи прямою дорогою, перейшла тоді усіма фазами наших молодих думок. То легка, неначе дим наших папіросок, то весела, наче полумя пунша, знову темна наче усміх тієї гіпсової маски. Накінець дійшли ми аж до того, що ми взагалі не говорили. Ясно було, що перший, хто отворить уста, щоб перервав тишу хочби й жартом, настрашить і других двох, так ми були заняті своїми думками.

— Генриху — накінець промовив той, що палив пунш, звертаючися до маляра, — чи ти читав Гофмана?

— Певно — відповів той.

— Що ти про нього думаєш?

— Думаю, що те все є подивугідне, тим подивугідніше, що той, що писав, сам вірив у це. Наприклад я сам знаю, що коли я читав його оповідання ввечір, то я часто лягав не запаливши книжки і не зважуючися оглянутися.

— Чи ти любуєшся в фантастичній лектурі?

— Дуже.

— А ти? — звернувся до мене.

— І я теж.

— Ну, то я оповім вам фантастичну подію, героем якої я був сам.

— Цього я чекав; оповідай!

Пустив ложечку, щоб вона впала до посудини. Полумя поволі гасло й ми опинилися в повній темряві, маючи тільки ноги освітлені печею. Почав:

Це сталося перед роком. Був саме такий сумний вечір, як і тепер, було холодно й падав дощ. Я мав багато пацієнтів і по своїй останній візиті замість поїхати, як звичайно, на прохід, я дав завестися просто до дому. Мешкав я в найтихшій вулиці передмістя Сен-Жермен. Я був дуже змучений і тому я міг спати. Спав я приблизно одну годину, коли чую, що чиясь рука термосить мною.

Я пробудився з першого твердого сну й дивлюся на свого нічного гостя. Це був мій слуга.

— Пане — сказав — вставайте скоро, кличуть вас до молодої вмираючої панночки!

— Де мешкає? — питаюся.

— Зараз на другій стороні вулиці, але на вас тут чекають.

Я бистро встав, одягся і пішов за тим, що чекав на мене. Падав дощ як з ведра. На щастя я перейшов тільки вулицю і був уже в домі хворої, що бажала моєї помочі. Вона мешкала у просторім шляхтичівськім домі. Я перейшов величезний двір, потім сходами ввійшов до вестибулю, де сиділо кілька слуг. Повели мене на другий поверх, де була кімната хворої. Я ввійшов до кімнати.

Це була велика кімната зі старими, з чорного дерева меблями. Я приступив до широкого ліжка і тут побачив я між подушками найкращу голову мадонни, яка і Рафаелеві не снилась.

Таким чином без готівки в касі почав „Сян" будувати спортову площу в Перемишлі. Одиноким капіталом, що його „Сян" мав — була віра у конче потрібне й корисне, добре діло, віра в жертвенність членів і симпатиків та глибока свідомість обовязку й відповідальности перед грядучими поколіннями.

Перший етап будови площі (нівеляція майдану та його приладження до вжитку), завдяки жертвенности прихильників і праці членів — закінчений.

Другий етап (огорожа й будова найконечніших уладжень) бодай згрубша теж виконаний, завдяки підмозі громадських установ і поодиноких громадян: „Кружка Батьків" при українській державній гімназії, що винаняв для гімн. молоді грище за оплатою 500 зол., „Кружка Батьків" при 7-клясовій школі ім. Шашкевича (100 зол.), членів „Міщанської Каси" (700 зол.), „Народнього Дому" (позичка 500 зол.), виділових „Сяну", що в одному лиш 1934. р. оподаткували себе на суму 495 зол., та поодиноких громадян і товариств, що жертвували датки на загальну суму зол. 1.843. Найбільшу особисту жертвенність проявили ремісники й робітники. В списі жертведавців находимо 37 імен ремісників і робітників, що жертвували по більше як 30 зол. Інші видатки, звязані з будовою огорож, сторожівки і т. д. покривав „Сян" доходами з метчів. Отже і другий етап удалося перейти при допомозі величезної енергії та запалу проводу, членів „Сяну" і найближчого гуртка прихильників.

Та третій, найтяжчий етап ледви започаткований. А він дійсно найтяжчий. Адже викупити виарендовану площу не легка річ. І в цьому випадку перший крок зробив сам клюб, який купив одну парцелю за 700 зол.

Вкладом праці, жертвенности і грошей злобув собі „Сян" моральне право відкликатись до перемиських установ та цілого нашого громадянства і домагатися матеріяльної помочі для викупна цілої площі, її поширення та закінчення. Ця поміч мусить прийти, бо цього вимагає життева конечність наших буднів.

Тільки українські спортові майдани по наших містах зможуть зберегти нашу молодь перед погубними впливами денаціоналізації. Отже будова майданів і грищ — це приказ часу і його мусимо рішуче виконати!

„ равда" проти „Фелькішер Беобахтер".

На статтю у щоденнику „Фелькішер Беобахтер" про „Політичну долю України", яку ми свого часу зреферували, зареагував не лише „І. К. Ц.", але й московська „Правда". Головний орган московського комунізму відповідає німецькому щоденникові цілим фейлетоном у тоні „гром пабеди раздавайся, веселіся храбрий рос" і представляє українську історію на свій лад. „Коли шведський король Карло XII повірив націоналістичним запевненням гетьмана Мазепи та пішов на Україну, щоб завоювати її, його жорстоко побили під Полтавою, а імя Мазепи стало лайливим на Україні... Німецькі імперіялісти прийшли на Україну в 1918 р., щоб пограбувати її і захопити українське збіжжа, руду і вугілля. Це їм не пощастило, бо українські робітники й селяни поставили німецьким мілітаристам збройний опір у тісному союзі з московським народом..."

португальський міністр -- послом у Бурґосі.

Міністерство закордонних справ Португалії ствердило в комунікаті, що воно рішене пристосувати своє представництво в Бурґосі до приязних взаємин, які тепер вяжуть Португалію з національною Еспанією.

Тому в порозумінні з ген. Франком португальський уряд заіменував міністра торговлі д-ра Педра Пеотонія Перейру послом у Бурґосі та повідомляє ґен. Франка, що він дуже охоче приняв би еспанського національного представника в такій самій ранзі.

ЕСПАНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФЛЬОТА ПЕРЕПЛИЛА ГІБРАЛЬТАР.

Еспанські кружляки „Бангарес", „Канаріес" „Альміранте Сервера" переплили гібральтарський пролив у напрямі Середземного Моря, ескортуючи 2 мінометн, що мають обложити мінами берег червоної Еспанії.

ВИВОЗЯТЬ ВЯЗНІВ З МАДРИДУ.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮЗ, 7. 12. ПАТ. З мадридських вязниць вивезли на схід 6.000 кримінальних вязнів

Буйне золоте волосся, що вилось довкола її личка, здавалось мені авреолею ангелів. Очі вона мала закриті, уста напів відкриті. Шия її була біла, наче сніг, а під розчиненим одягом побачив я груди, що певно привели б до гріха і св. Антонія, рамена мала такі, як їх Гомер приписує Юноні. Одним словом, ця панночка була образом янгола, а рівночасно поганської богині. Все у ній пригадувало чистоту душі, але і запальність змислів. Могла бути моделем для Пречистої Діви Марії, як і для нагої бахкантки, могла привести до гріха святого, або навернути на віру атеїста.

Я забув пощо я прийшов, дивлячися на неї, неначе на чудо і не находячи жадного порівнання у моїх споминах і снах, коли вона промовила:
— Дуже терплю. — Я побачив, що їй треба тільки пустити трохи крови.

Взяв я до руки лянсет, але коли я мав діткнутися тієї прегарної руки, я затремтів; всеж переміг лікар над чоловіком. Як тільки я отворив жилу, випливла кров, чиста, неначе корадь; вона зімліла. Я не звав нікого, відчуваючи якусь таємну насолоду: мати її життя в своїх руках. Коли я спустив кров, вона отворила очі і почастувала мене одним з тих поглядів, що або спасають або убивають.

— Дякую, — прошептала — почуваюсь краще.

Я залишився, неначе прикований на місці, рахуючи удари її серця, зрозумівши, що ще є небо на землі і то в любові цієї гарної панночки.

Вона тимчасом заснула, а я стояв на колінах біля її ліжка, неначе священник перед вівтарем. Алябастрова лямпа кидала на кожну річ неясне світло й мені здавалося, що я гублю змисли. Накінець я зрозумів, що не можу тут стояти навколішки цілу ніч, тимто я тихо покинув кімнату, щоб її не збудити. У вестибулі я видав накази і слугам обіцяв я завтра рано знову прийти.

(Далі буде).

З ВІДЧИТОВОЇ САЛІ.

750-ЛІТТЯ „СЛОВА О ПОЛКУ ІГОРЕВІ" В Т-ВІ ІМ. П. МОГИЛИ.

Для пошани великого свята рідної культури назначено два виклади: Д. Лукіяновича — про традицію „Слова" і студії над нею і Б. Кравціва — про поетичний бік „Слова", рецитації уривків із „Слова" в переспівах мали ілюструвати обидва виклади.

Д. Лукіянович описав традицію, в якій дійшов до нас цей найцінніший памятник старої української та славянської літератури, його — єдину копію в північній редакції, записану в т. зв. „Хронографі" 325", перводрук із 1801. року та копію цариці Катерини II. Розглядаючи зміст поеми, прелеґент відділив пісні з мистецьким описом походу кн. Ігоря від тих, де розгорнена політична ідея „Слова": зазив до всіх князів до спільного походу на половців. У третій частині викладу Д. Лукіянович дав перегляд студій над змістом „Слова". Коротко згадав про порівняльно-історичну школу, довше спинився над працями тих учених, що, прикладаючи до своїх студій ідею народности у „Слові", розвинули тезу народньої стихії в поемі. Найбільше уваги присвятив прелеґент звязкам „Слова" з героїчними повістями XI. і XII. стол. і з устною словесністю.

Виклад опрацьований на науковому рівні, прелеґент передав популярно.

П. Кривіцька, аж надто добре відома нашій публиці із своїх мистецьких рецитацій, відтворила „Плач Ярославни" (в переспіві Т. Шевченка) так гарно, що глибоко зворушив всю публику. Молодий адепт рецитартоського мистецтва Юліян Савицький, кол. уч. п. Кривіцької, після кількох вправ під проводом проф. Сімовича, інтерпретував картини битви (в оригіналі й у переспіві Т. Шевченка) і патос закликів поета до князів (в переспіві В. Щурата) талановито й цілком удатно. При дальшій праці усміхаються йому гарні досяги.

Б. Кравців схарактеризував поетичний бік „Слова" та його ідеольоґію. **М. Н.**

Приготовляймося до великого Свята-Ювилею „Просвіти"! Складаймо датки на розбудову та скріплення важних і відповідальних перед історією завдань „Просвіти"!

ЗА КОНСОЛІДАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В Ч. С. Р.

Заходом управи Українського Комітету в ЧСР відбулася 18. листопада ц. р. під проводом голови комітету А. Г. Макаренка нарада представників українських орґанізацій у ЧСР у справі створення обєднаного представництва української еміґрації для координації діяльности поодиноких орґанізацій та спільних виступів у загально-національних справах. У нараді взяли участь представники майже всіх українських орґанізацій. Збори одобрили думку ініціяторів та вибрали комісію для створення реґуляміну та скликання установчих зборів. До комісії ввійшли: А. Г. Макаренко як голова; проф. Ів. Кабачків, З. Мірна, арх. Корнійчук А., адв. Скидан М., д-р Меричда В., інж. Васюк В., інж. Стецьків П. та інж. Цюрупа-Церетелі як секретар.

—o—

ЧАН-КАЙ-ШЕК ПОКИНУВ НАНКІН.

ГАНКОВ, 7. 12. ПАТ. Марш. Чанґ-Кай-Шек покинув Нанкін і виїхав до Нан-Чанґ, столиці провінції Кіянґсі.

Домеї подає з Гонконгу, що туди приїхала жінка б. совітського амбасадора в Китаю Богомолова, щоби списати умову на доставу 1.500 совітських літаків для Китаю. Крім того має СССР доставити Китаєві велику скількість артилерії — головно протилетунської — та скорострілів. З Богомоловою приїхав якийсь француз і американець. Ту зброю мав би Китай купити частинно в Америці, за совітським посередництвом. Шваґер марш. Чан-Кай-Шека, Ту-Сун, зажадав від кантонських банків 7 міліонів долярів на закупно зброї; гроші здепоновано в одному американському банку.

Райтер довідується, що 3. ц. м. причалило в Нанчані 9 совітських літаків, які прилетіли через китайський Туркестан.

—o—

По широкому світі.

Совітський високий старшина В. Кривіцький заявив, що не вернеться до СССР, бо там засилають і розстрілюють найвизначніших представників старої большевицької ґвардії.

Туреччина виповіла договір приязни й неаґресії, заключений 1936 р. зі Сирією.

Секретар бельгійського короля Леопольда ІІІ заперечив поголоски, немов би король хотів другий раз женитися.

Британський лейбурист Етлі та інші члени опозиції, які виїхали до червоної Еспанії, підписали заяву, що підчас подорожі не будуть поводитись незгідно з британською політикою неінтервенції.

Італійський премієр Мусоліні скасував кару вигнання для політичних виновників з Побережжа й Істрії. Ця амнестія стоїть у звязку з поїздкою прем. Стоядіновича.

Німецька влада видалила з Берліна кореспондента швайцарського часопису „Базлер Нахріхтен".

У Румунії зложено дотепер 94 виборчі листи. З огляду на те, що урядовий бльок обєднує 6 партій, до виборів приступило разом 99 політичних ґруп.

У Чехословаччині скількість безробітних піднеслась у порівнанні з листопадом 1936 р. на 95.000 осіб.

Фінляндія відсвяткувала вчора 20. роковини незалежности.

У Лізі Націй почалися учора наради економічного комітету.

Австрійський епископат висловив співчуття німецькому та надію, що націонал-соціялізм не зуміє запанувати в Австрії

—o—

НОВИНКИ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕҐЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеґлости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку! Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів!

— ПОДАЄМО ДО ВІДОМА, що з нинішнім числом розсилаємо складанки-чеки на зимову поміч українським безробітним. Просимо їх не нищити та відповідно використати.

— Традиційні Андріївські Вечерниці відбудуться заходом Львівської Філії Українського

Т-ва Охорони Дітей і опіки над молодю 11. XII. в год. 21. в салях Народного Дому. У програмі: хор жіночих ревелєрсів „Богема". Джез Яблонського. Танці за дозволом ординаріят-
2216 2—2

— **В Українськім. Лікарськім Т-ві** чергові сходини членів у пятницю, дня 10. грудня ц. р. в год. 7. ввечір. На сходинах д-р М. Василів поділиться „Враженнями з подорожі".

— **Ширші сходини Філії С. У.** відбудуться в четвер, 9. XII. ц. р. в год. 7. веч. з рефератом Вп. ред. Голіяна на тему: Репортаж з Італії — з висвітлюванням. Домівка С. У., вул. Сикстуська 46. Гостям раді.

— **З Т-ва „Молода Громада".** В четвер, 9-го грудня, год. 19.30, відбудеться реферат ред. Івана Витвицького п. н.: „Досвіди останніх воен".

— **„Психічні прикмети дитини дошкільного віку"** — це тема викладу, що його виголосить проф. Ярослав Кузьмів у четвер, 9. грудня ц. р. в салі „Української Бесіди". Усіх виховників, а окрема родичів дошкільних дітей, запрошує на цей виклад „Українська Захоронка" у Львові.

— **Виступ Стефи Стадниківної в Міськім Театрі.** В суботу, 11. ц. м. в оперетці Крайзлера „Сісі" виступить відома українська опереткова артистка п-і Стефа Стадниківна.

— **Відчит Боя-Желенського,** члена Польської Академії Літератури про „Пієтизм і літературні недискреції" відбудеться 10-го ц. м. в салі кіна „Апольо" в год. 8.15 веч.

— **Вистава образів і графік** В. Брайтера і В. Валькерової буде відкрита 8. ц. м. год. 12 в домівці професійного Союзу артистів плястиків у Львові (вул. Дідушицьких ч. 1. І.).

— **В репертуарі львівського Радія** на день 7. грудня подано помилково, що у виконанні „Ноктюрна", опери Лисенка, бере участь м. і. О. Сушківна. Поправді співала п. Марія Свірська.

— **Українська православна парохія в Німеччині.** В неділю, 11. ц. м. відбудуться в Берліні, в домівці Німецького Народнього Клюбу (Моцштр. 46) надзвичайні загальні збори німецької православної парохії. Початок у год. 20.30.

— **Студентам грозить втрата триместру.** Вшехпольські студенти львівської політехніки відбули в понеділок віче, на якому заявилися за вдержанням ґетової акції супроти жидів. Окрема делєгація предложила вічеві резолюції ректорові Постові, домагаючись негайного розпорядку згідно з їх бажанням. Одначе ректор відповів, що під примусом нічого не зробить, а відповідь дасть на другий день. Тому молодь рішила не розпочинати покищо протижидівської бльокади політехніки і заждати на відповідь ректора. Вечором тогож дня відбулося засідання сенату, присвячене витвореній ситуації. На університеті з причини конфлікту ректора Кульчинського зі вшехпольською молодю заноситься на припинення триместру, який був би для студентів пропащий. — Виклади в Академії Закордонної Торговлі починаються наново 9. ц. м. Рада професорів тієї Академії визначить місця тим студентам, які хочуть сидіти побіч себе.

— **Україніка.** Часопис „Corriere Diplomatico e Consolare" помістив в останніх місяцях низку статтей на українські теми. В одному з останніх чисел цього часопису поміщена стаття п. Оксани Токажевської-Карашевичевої п. н. „Росія в обличчі нових небезпек" про політичне положення на Сов. Україні. Крім того згаданий часопис помістив дня 30. м. м. статтю „Польща та Україна в думках Пілсудського".

— **Впорядкування могил українських інжинірів.** Управа Т-ва Українських Інжинірів у Празі рішила для вшанування памяти бл. п. проф. Пулюя і проф. В. Коваля вибудувати памятники на їх могилах. Над проектами працює акад. різьбар М. Бринський. Головою комісії впорядкування могил є доц. Я. Моралевич.

— **Український учений членом польського наукового т-ва.** На засіданні виділу Варшавського Наукового Т-ва дня 25. м. м. вибрали членом кореспондентом Т-ва директора Українського Наукового Інституту у Варшаві і професора православної теольоґії у варшавському університеті Олександра Лотоцького.

— **Львівська хроніка.** Підчас натовпу в кінотеатрі „Касіно" вкрадено п. Гелені Левенворт дорогоцінного лиса. — В шинку Штарка при вул. Личаківській якісь опришки ограбили возного Гр. Бартошевського, забравши йому 56 зл. —

— **Грабункові напади.** На дім кс. Теодора Касперського, латинського пароха у Винятинцях, пов. Заліщики, напали в ночі бандити і спрямувавши на нього револьвери, зажадали видачі грошей. Коли 70-літній старець заявив, що грошей не має, скопали його й побили до крови та почали вязати. На його крик бандити занехали грабунок і втікли. Тої самої ночі три грабіжники вломилися до дому Стелі Менкесової, власниці фільварку в Новосілці Костюковій, тогож повіту. Грабіжники перебушували ціле мешкання і забрали під загрозою револьверів 140 зл. та ріжні цінні предмети. Покинувши дім, перетяли телефонічні дроти і заборонили дідичці під загрозою пімсти виходити цілу годину з хати. Поліція здогадується, що в обох випадках ділала банд. шайка Любінецького і Тимчака, відомого із своїх подвигів у Борщівщині. До мешкання Мехля Ляйнванда в Глинянах пов. Перемишляни вломилися злодії та вкрали зпід подушки 980 зол., 24 дол. та векслі на 3.200. — До мешкання Мартина Франчака в Гаврінцях пов. Бучач вдерлися крізь стріху три злодії та забрали 47 дол. На хату інваліда Йосифа Матуса в Шибалині пов. Бережани напало 5 озброєних і ухарактеризованих напасників і зажадали видачі 1.400 зол., які Матус тому кілька днів одержав як залягаючу ренту. Коли Матус відповів, що грошей дома не держить, сплюндрували хату та забрали кожух, два бохонці хліба і кілька кг. сира. —

— **Арештування членів вшехпольської боївки.** На днях львівська поліція арештувала 10-ох членів боївки вшехпольської молоді у звязку з плянованим підпалом жидівського академічного дому при вул. св. Тереси.

— **Краєва хроніка.** Данів Юрко з Княжого пов. Долина хотів вискочити із ваґону вузькоторової залізнички в селі Сливки пов. Калуш, щоб купити собі тютюну. При тому посовгнувся і згинув під колесами ваґону. — Станислав Махаляк, шибовий помічник концерну „Малопольська" у Бориславі при вкручуванні сверла зломив собі ногу. Його відставили до шпиталю. — 32-літня Олена Кузик у Бориславі з причини родинних непорозумінь облилася бензиною і підпалила. Забрали її до шпиталю. — Авто м. Борислав згоріло на дорозі. Шофер Йосиф Буґайський врятувався. — У поїзді, що їхав зі Самбора до Хирова вискочив 28-літній робітник Іван Клюз із Сусідович пов. Самбір. Колеса обтяли йому обі ноги та пальці руки. — На залізничій стації Сілець-Беньків пов. Камінка Стр. згинув підчас пересуваня вагонів гальмівник Микола Сисак. — В каміненомі в Ганчарах львівського повіту гинув 25-літній Михайло Підбуцький, на якого осунулася камінна стіна.

— **Збіжевий елеватор у Дубні.** Повітове самоврядування в Дубні будує коштом 80 тисяч зол. збіжевий елеватор, обчислений на 800 тон збіжжа. Будова вже кінчиться. Елеватор буде змеханізований.

— **Кара смерти за шпигунство.** Апеляційний суд у Познані засудив на кару смерти Яна Бавера, купця з Торуня, за шпигунство в користь сусідньої держави. Засудженого повісили 30, листопада ц. р.

— **Знайшли вбитого лещетаря.** В Татрах біля Закопаного знайшли тіло лещетаря Словінського, що минулого тижня став жертвою лявіни. Відкрили його під високою купою снігу в сидячій позиції. На голові мав знак від удару об камінь.

— **Кн. Радзівіла ставлять під кураттелю.** Перед городським судом в Острові відбудеться розправа у справі домагання родини Радзівілів піддати під кураттелю кн. Михайла Радзівіла, що записав пів міліона зол. в користь Юдити Шухестов, з якою хоче женитися. Дата вінчання ще не устійнена, бо польська влада не признала ще його розводу з маркізою де Санта Сузанна.

— **Запис для Гітлера.** В Кельні помер грек Зервулякос, що жив уже довший час у Німеччині. В завіщанні він записав свій дім вартости 70.000 марок канцлерові Ад. Гітлерові. Дім або гроші з його продажі мають обернути на поборювання комунізму. Якби Гітлер не міг цього запису приняти, то спадкоємцем стає Ґерінґ.

— **Б. староста перед судом.** У Ґдині розпочався судовий процес Юрія Чарновського, б. повітового старости в Луцьку, Бережанах, а при кінці в Картузах на Поморі. Акт обвинувачення закидує йому дефравдацію публичних грошей на суму 40.000 зл. Між іншим спроневірив 15.000 зл. призначених для безробітних, 8.000 зл. з оплат за вивіз рільних продуктів до Данціґа і т. п. Крім того допустився багатьох службових зловживань і використовував своє становище для особистих матеріяльних користей. Цікаве, що б. староста не має ніякої метрики і не тямить дати свого уродження. Подає вік коло 50 літ.

Зі судової салі.

ЗА ЗБІРКУ ПАЛИВА

В зимі 1937. р. уладила чит. „Просвіти" в Диниськах пов. Рава Руська курс шиття і крою. Виділ читальні повідомив про уладження курсу староство в Раві Руській і воно дозволило на нього. А що домівку, де відбувався курс треба було опалити, виділові читальні Олекса Нагірний, Михайло Завадський та два інші члени збирали паливо від батьків курсанток на цю ціль. За те покарало їх равське староство гривнами по 5 і 10 зол. за публичну збірку без дозволу влади. Покарані внесли відклик до окружного суду у Львові. І тому суд переслухав у цій справі кількох курсанток і голову чит. „Просвіти" Тимка Хахулу. Всі свідки зізнали, що покарані не переводили ніякої публичної збірки по цілім селі, лише збирали паливо від батьків курсанток на опалення домівки. Одночасно ствердили, що на курс шиття, крою ходили не лише українці, але також поляки. Крім того саме староство — на домагання суду — надіслало письмо з вияснениям, що дійсно дало дозвіл на уладження курсу. На цій основі суддя окружного суду Блюмич увільнив покараних від вини і кари. Обвинувачених боронив **адв. д-р І. Козак з Угнова і д-р Р. Перфецький зі Львова.**

——o——

Спортові новинки.

Вечір філії КЛК Львів. Дня 5. ц. м. відбулися ширші сходини філії КЛК Львів. У новій великій і гарно прибраній домівці зібралося багато членів і гостей. Зацікавив їх заповіджений товариський вечір та висвітлення фільми з Дня Українського Спортовця. Програму сходин розпочав хор членів Клюбу відспіванням лещетарського гимну, якого присутні вислухали стоячи. Відтак висвітлено фільму. На екрані появилися поодинокі картини зі змагань в Дні Українського Спортовця. Присутні на салі голосно коментують появу своїх знайомих на екрані. По хвилині друга фільма — приявад близької вже зими та нашого сезону. Подивляємо прегарні кольорові знимки з лещетарських змагань у Ворохті, та цікаві картини з підльвівських теренів. По „кіні", як то назвали декотрі „звелкісти" — виголосив м-р Ю. Старосольський дуже змістовний та глибоко передуманий реферат про завдання Централі КЛК. та її філій, зокрема львівської філії. По рефераті співав ще хор, потім почався „товариський вечір", що серед приємної та веселої атмосфери під звуки доброї грамофоново-мегафонової інсталяції Е-Комп тривав до півночі. З жалем всі розбавлені відходили домів, одначе врадувані, що вкінці й наші спортовці розпочали товариське життя.

Виділ філії КЛК. пригадує, що домівка клюбу при вул. Рутовського 22, III. є відчинена щоденно від год. 18-ої.

Мадярська Ліга: Кішпешт — Сеґед 7:2 (6:2); Немзеті — Будафок 2:2 (2:1); Гунгарія — Електромош 4:1 (4:1); Уйпешт — Фебус 4:3 (4:3); Ференцварош — Тереквеш 12:1 (:1); Бочкай — Ете 1:0 (0:0); Будаї XI — Сірметаксі 1:2 (1:0).

——o——

Нові книжки і журнали.

VALKERBUND. Genève 15. Octobre 1937. Nr. 2.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ТЕАТРИ.

Великий Театр:

Середа 8. XII. год. 8.30 веч. Концерт Репрез. Болгарського Хору „Гусла".

Театр Ріжнородностей:

Середа 8. XII. год. 7.30 „Цей і той".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ЖОВКВА:
8. XII. Орлова.
9. XII. Шалапут.
10. XII. Довбуш.

КІНА.

АПОЛЬО: „Вязень Диявольського Острова".
АТЛЯНТИК: „Неоправдана година".
ВАНДА: „Сан Франціско", „Руки заввишки".
ҐРАЖИНА: „Галька".
ЕВРОПА: „Сціпіон африканський".
КАСІНО: „Дівчата з Новолипок".
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Доленги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Дибук".
МЕТРО: „Втеча Тарзана".
МІРАЖ: „Кінг-Конг".
МУЗА: „Наступ на світанку".
ПАКС: „Білі рожі" (життя св. Тереси).
ПАЛЯС: „Чар богеми" (Марта Еґерт, Іван Кепура).
РАЙ: „Пан редактор шаліє", комедія.
РІЯЛЬТО: „З кохання недостатчно".
СВІТ: „Підводний човен". „Закохана".
СТИЛЕВЕ: „Зірка Рів'єри" і ревія
УТІХА: „Данило Бун" і ревія
ХИМЕРА: „Парамата".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5)
„Балятон" — „Болотне Озеро".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Рим-Тіволі".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 8. грудня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 19.10 Симфонія ч. 4 Ціьхера, 21.00 Мелодії кохання; БІЛГОРОД 20.00 Спів. 20.30, 21.00 Гумор; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.15 Солісти, 18.00 Нар. пісні, циг. орх., 19.30, 20.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 11.45 12.00 Симф. концерт камер. орх., 15.00 Соната на кларнет і фагот, 16.00 Квартет ґ-дур Шуберта, 18.35 Військ. орх., 19.35, 20.00, 21.00 „Створення світа" орат. Гайдна, муз. спів; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки; МІЛЯНО 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Трубадур" оп. Верд'я; ПРАГА 15.00 „Тайна" оп. Сметани, 18.00, 20.05, 21.00 Концерт фільг. орх.; РАДІО ПАРІ 21.30 Скрипк. ресіталь Касадесуса; РИМ 17.15, 17.50 Форт., 21.00, 22.20 „Оріоне" траг. Мореслія.

Четвер, 9. грудня 1937.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, музика, 20.00, 21.00 Вечір танку. БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30, 21.00 Орх. концерт, спів, 21.30 Вок. концерт. БУДАПЕШТ 14.05 Швайц.-мад. концерт, 17.30 Спів, 18.30 Танк. музика, 21.30 Циг. музика, 22.50, 23.00 Симф. орх. ВІДЕНЬ 17.30 Пісні в супр. арфи, 18.15 Муж. хор, 19.25 Весна, літо, осінь, зима, пісні, музика із Зальцкамергуту, 21.00 Муз., спів. КОШИЦІ 13.30 П. Ігвет: Розвиток ремесла на Закарпатті, 18.00 Культ. огляд, 18.10 Закарпатські нар. пісні грає на гармонії Я. Козак, 18.45 Вістки. МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля концерт квартету, ПРАГА 20.00 Розр. муз.. РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.30 Діяльог Лефер-Жіль Ромен, 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00, Симф. концерт, РИМ 21.00, 22.00, 23.00 „Ле донне куріозе" оп. Вольф-Феррарі.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 8. грудня 1937.

8.00, 11.57 Сиґнал часу; 8.15 Концерт військ. орх., 11.00 Орхестра берлінської фільгармонії та солісти, пл., 12.03 Симф. поранок, орх., спів, 13.00 „Бусовиська Мадонна" новеля В. Лозінського, 13.20 Орх., у перерві в год. 14.40 Скеч ККО, 14.45 Для села:: Чому мусимо збільшити продукцію і консумцію молока, Музика з пл., Мандрівка по бралінськім селі, Бралінський народ співає, 15.45 Авд. для дітей, 16.15 Скрипка, 16.50 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Культ Матери Божої, 17.15 Реліг. музика, 17.50 Спорт, 18.05 Нар. капели, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Гутірка Сфорци з тромбоністом" фрагм. із „Горштинського" Ю. Словацького, з участю Ст. Ярача, 19.15 Шлеські пісні, 19.35 Детермінізм, 20.00 Театр Уяви: „Боротьба зі смертю" на осн. Павла де Круїф „Ловці мікробів", 20.35 Гр. пл., 20.40 Гумор, 20.45 Веч. дневник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Чвертьгодина поезії, 22.00 Танк. музика, 22.55 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика.

Четвер, 9. грудня 1937.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 „Романтике" муз. поранок для гімназій. Лучай спів, 11.40 Французькі пісні, пл.. 12.03 Полудн. авд., 13.45 Комунікат льв. Хліборобської Палати, 13.50 При чорній каві, гр. пл., 14.30 Сольові пісні з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Львівський гумор, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка музика з молоддю, 16.15 Розр. концерт сальон. тріа, 16.50, 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Польська наук. виправа до Єгипту, 17.15 Форт., 17.50, 18.50 Спорт, 18.20 Молодь перед мікрофоном: Як то було на св. Миколая, 18.40 Листи та програми, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „На межі" авд. 19.25 Хор, 20.00 Найгарніші мельодії у вик. орх., сопран, тенор, 21.45 Шлеськ літературною темою, 22.00 Камер. концерт, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Із спікерового альбума.

БІРЖА.

Львів, 7. грудня 1937

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·98, 89·55, Доляри американські 5.27·50, 5.25·00. Доляри канад. 5.27·50—5.25·00. Фльорени гол. 294·32—292·60, Франки фр. 18·09—17·69, Франки швайцарські 122·35—121·55, Фунти анґл. 26·43—26·27, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—16·70, Кор. дан. 117·99—117·15 Кор. норв 132·73—131·75, Корони шв. 136·23—135·35, Ліри, італ. 21·60—20·80, Марки фінлянд. 11·67—11·25, Марки нім. 116·00 — 113·00, Шилінґи австр. 98·50—97·50, Тель Авів 26·30—26·00, Марки нім. срібні 121·00 — 117·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 58·75, 59·00, 3 інв. 1 ем 76·50 серія 85·00, 3 поз. інв. 2 ем 73·75., серія 87·25 5 конверс. 63·5., 4 пр дол. 40·88, 4 консол. 62·25

Папери.

Банк Польський 108·00. Цукор 33·50· Вуголь 25·00, 25·50, Ліпльпоп 56·00
Тенденція сильніша.

Збіжжя.

Пшениця одностайна черв.	27·00—27·25
Пшениця збірна червона	26·00—26·25
Пшениця одностайна біла	27·50—27·75
Пшениця збірна біла	26·25—26·50
Жито шт. І.	23·00—23,25
Жито шт. ІІ.	22·50—22·75
Ячмінь бров.	22·50—24·50
Ячмінь пром.	18·75—19·75
Ячмінь паст.	17·00—17·25
Овес шт. І. незад.	22·25—22·50
Овес шт. І. А. легко зад.	21·25—21·50
Овес шт. ІІ. незад.	21·00—21·25
Овес шт. ІІ. А. легко зад	20·50—20·75
Конопляне сім'я	36·50—37·00
Каша гречана	28·50—29·50
Кмін	74·00—75·00
Мука пшен І. 0-30%	44·00—44·50
Мука пшен. І. 0-65 %	40·50—41·00
Мука пшен. ІІ. 30-65%	34·00—34·50
Мука пшен. ІІ. 50-65%	34·00—34·50
Мука пшен. ІІІ. 65-70%	24·00—24·50
Мука пш. разова	31·50—32·00
Мука жит разова	26·50—27·00
Висів. житні	13·00—13·25
Висівки пшеничні грубі	15·25—15·50
Висівки пшеничні середні	13·50—14·50
Висівки пшеничні малі	14·50—14·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

Львів, 7 грудня 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·30 зол.
молоко	19—20 сот.
яйця (копа)	5·60 зол.

Тенденція на масло зниткова, на молоко та яйця вдержанна.

ОПОВІСТКИ.

З Тов. „Молода Громада". В четвер 9. ц. м. в год. 19.30 реферат п. Івана Вітвицького „Досвіди осінніх воєн".

Замість непрйнятого від мене п. мец. м-ром Я. Падохом зачету на гонорар складаю 10.— зол. на Українських Інвалідів. — **М-р Б. Галайчук.**

П. Юлія Федевич, Чернева надіслала зол. 5.— для українських безробітних і зол. 2.50 на Дар Просвіті. П. Ст. Сірополко, Прага 10 корон чеських на фонд Національної Культури „Просвіти".

КУПНО - ПРОДАЖ

ЗАЛІЗНІ ПЕЧІ польські Ватра, чеські Метеор, Меркур, метелеві ліжка Ярушкевича оказійно, Рейтнер, Леґіонів 37. 2203 2-5

ЗАБАВКИ, дитячі візки, ліжечка, — Брандт, Сикстуська 19. 2165 5—11

ЦІКАВЕ ДЛЯ ПАНЬ! З приводу кінця сезону продаємо наймодніші **плащі, костюми по оказійних цінах.** Великий вибір прегорних пополудневих і вечірних суконь. **Maison Posament** — Львів, Академічна 2. 2221 3—3

ОКАЗІЯ! Парцелі Бічна Гроховської, 106 сяжнів 15×26 м. ричалт 3100.—, 125 сяжнів 17×17 м. ричалт 3.700.—, продає Аґенція Мушак, Янівська 72, тел. 244-17. 2226 3—5

КУПИМО оказійно 100 крісел. Зголошення тільки письменні до Адм. „Діла" під „Крісла". 2242 1—3

КОВДРИ, простирала з власної вирібні. КОЦИ вовняні і флянелеві. Ціни найнижчі! ВАНК, ПЛ. МАРІЙСЬКА 6. Жадної філії не маємо. 2223 1—10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ХРИСТІЯНСЬКА фірма шукає агентів до продавання стирійських кос. Висока провізія. А. Павловський, Львів, вул. Сенкевича 2. Телеф. 231-23. 2217 2—5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЩУКАЮ заняття до управи домом і господарства, найрадше у священика. Зголошення до „Діла" для „Господині". 2236 1—2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ШАТИНКА, поставна, приістійна, вища освіта, на посаді — в браку знайомства бажає пізнати відповідного мужчину від 30—40 літ в ціли подружжя. Лише поважні, неанонімові зголошення до Адм. „Діла" під „Лагідна вдова". 1-2

МЕШКАННЯ

ТРИКІМНАТНЕ мешкання, комфорт, в центрі міста — зараз до винайму. Відомість: „Сільський Господар" Руська ч. 20, тел. 230-53. 2215 3—3

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

Т-ДЯ. Дуже сонячних днів та дійсности в мрій — **Ц. У. Б.**

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 10-100

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД" влекшує життя, все полагодить всюди в краю і за кордоном. Львів, Академічна 23, тел. 200.08. 2237 1—30

КОНКУРС НА УПРАВИТЕЛЯ ОСЕЛІ

Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" у Ворохті. Умови: Кандидати (ки) здорові, з досвідом у веденні пансіону. Першенство мають зредуковані або спенсіоновані вчителі (льки), члени Т-ва ВПУВ. Управитель (ка) оселі дістає: 1) службове мешкання зложене з двох кімнат і кухні, 2) павшаль на паливо 60 зол. річно, 3) павшаль на сторожа 50 зол. в рік, 4) городиний огород і сіножать до вжиткування, 5) грошеву винагороду в умовленій висоті. Початок служби в оселі від 1. квітня 1938 р.

Прохання з ближчими даними про особу кандидата (ки) і його (її) родину, яка мала би разом з ним (нею) мешкати в оселі — вносити до дня 15. лютого 1938 р. на адресу: Товариство „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" у Львові, вул. Якуба Стшеме ч. 11, І. п.

За редакцію відповідає Олександер Костик. З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло".